

GÖDÖLLŐI ZÖLD ÓVODA

2100 Gödöllő,
Batthyány L. u. 34-36.
OM azonosító: 032708
Tel: 06 28 510-750
06 20 9 173-423
e-mail: zoldovi@gmail.com

A GÖDÖLLŐI ZÖLD ÓVODA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

Készítette: A Gödöllői Zöld Óvoda nevelőtestülete

GÖDÖLLŐ

TARTALOMJEGYZÉK

BEMUTAKOZÁS - HELYZETKÉP	3
<i>Jogsabályi háttér.....</i>	6
ÓVODAI NEVELÉSÜNK ALAPELVEI, CÉLJAI.....	7
ÓVODÁNK SZAKMAI MUNKAVÉGZÉSÉT MEGHATÁROZÓ MINŐSÉGI ELEMELK.....	8
ÓVODA-KÉP.....	9
<i>Gyerek - kép.....</i>	10
<i>Felnőtt - kép.....</i>	12
AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI.....	13
<i>Csoport szervezés elvei</i>	
<i>Heti rend és napirend</i>	
GYEREKEK ÉS FELNŐTTEK A HÉTKÖZNAPOKBAN - BÁNÁSMÓD.....	15
AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉG FORMÁI – HELYZETEK.....	23
BEFOGADÁS – HAGYOMÁNYOK.....	27
<i>Hagyományok</i>	
<i>A szülők számára felkínált kapcsolattartási formák</i>	
FOLYAMATKÖVETŐ NAPLÓ.....	34
KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ GYERMEKEK NEVELÉSE	37
<i>Sajátos nevelési igényű gyerekek óvodai nevelése</i>	
<i>Etnikai gyerekek óvodai nevelése</i>	
<i>Migráns gyerekek óvodai nevelése</i>	
ÓVODÁNK GYERMEKVÉDELMI FELADATAI.....	44
A FEJLŐDÉS JELLEMZŐI ÓVODÁSKOR VÉGÉRE.....	46
A PROGRAM MEGVALÓSÍTÁSÁNAK SZEMÉLYI FELTÉTELEI	49
<i>Humán erőforrás</i>	
<i>Nevelőtestület képzettségi mutatói</i>	
<i>Felnőtt együttműködés fórumai</i>	
TÁRGYI FELTÉTELEK.....	51
A KAPCSOLATTARTÁS MÁS SZINTEREI.....	53
MELLÉKLET	
LEGITIMÁCIÓ	

BEMUTATKOZÁS - HELYZETKÉP

Óvodánk a köznevelési rendszer szakmailag önálló nevelési intézménye.

Gödöllő külterületén, esztétikus, korszerű, akadálymentesített épületben működő, önkormányzati fenntartású intézmény.

Óvodánk neve:	Gödöllői Zöld Óvoda
Címe:	2100 Gödöllő, Batthyány Lajos u. 34-36.
Telefon:	06 28 510-750
Az óvoda fenntartója:	Gödöllő Város Önkormányzata
Az óvodai csoportok száma:	8 csoport
Férőhelyek száma:	200

Óvodánk épülete tükörképszerűen épült: oldalszárnyaiban 3-3 csoportszoba a földszinten, egy-egy az emeleten található. Az óvoda épülete íves karéjszárnyakkal öleli az udvart, kertet. Két átrium udvar centrumában van kialakítva a torna-aula.

Minden csoportnak külön fürdőszobája van. A földszinti csoportokban galériák bővítik az alapterületet, és ugyanezeket a csoportokat terasz köti össze az udvarral.

Az emeleti két csoportszobához egy-egy fedett játszóterasz tartozik.

Tálaló konyha szolgál az étel adagolásra, mosogatásra, két étellift az emeleti csoportszobákba az ételek, edények szállítására.

Az épület akadálymentesített, a mozgássérültek fogadására, speciális igényeik kiszolgálására alkalmas.

A tornateremben, egyéni fejlesztő szobában és egy óvodai csoportban indukciós hurok került beépítésre, nagyothallók számára, (mikrofon, adó vevő mely felerősíti a hallókészülékben a jeleket), ezenkívül a mobil indukciós hurkok segítségével az épület bármely része a hallássérültek számára akadálymentesített. Az egyes helyiségek látássérültek számára olvasható Breaile írásos felirattal vannak ellátva.

A pince szinten a gépészeti egységek mellett található a személyzet kiszolgáló helyiségei (öltözők, zuhanyzók).

Udvarunkon szabványos játékeszközök, esésécillapító gumi burkolat telepítése történt, a játékok különböző korosztályok igényeinek megfelelően lettek kiválogatva.

A Zöld Óvoda elnevezést nem igazán a színe miatt kapta óvodánk, hanem azoktól az építészeti megoldásoktól, amelyek ökonómiai, ökológiai kivitelezésben a természettel együtt élő környezetet biztosít, emellett hosszú távú gazdaságos működés igényének is eleget tesz.

Pl.: - extenzív zöld tető (téli szigetel így csökkenti a téli fűtési energia igényt, nyáron véd a túlmelegedéstől, növeli a páratartalmat, javítja a mikroklímát, tisztítja a levegőt a széndioxidtól, elnyeli a környezet káros anyagainak jelentős részét, csökkenti a légszennyezettséget)

- napkollektor (rásegít a használati meleg víz előállításra)

- esővíz visszaforgató (kevesebb víz felhasználást, takarékosabb működést tesz lehetővé)

Épületünk adottságait kihasználva olyan tárgyi környezetet alakítunk ki, amely természet közeli, praktikus, helyi sajátosságokat tükröz. A csoportszobák egyéni hangulatúak, számos játékra, felfedezésre, kipróbálásra, gyakorlásra való eszközzel, anyaggal berendezett. Udvari játékaink környezetbarát anyagból készültek, és megfelelő teret adnak a gyerekek játszásához.

Tágas és sokféle eszközzel felszerelt tornatermünk hozzájárul a gyermekek mozgásfejlődéséhez, valamint alkalmas szakmai konferenciák lebonyolítására, és egyéb kulturális rendezvények szervezésére. Az egyéni fejlesztő szoba a logopédiai foglalkozásokra, gyógypedagógus, fejlesztő pedagógus egyéni fejlesztő foglalkozásaira alkalmas.

Sószobánk esztétikusan kialakított helyiség, mely felszereltségének köszönhetően minden óvodai tevékenységre lehetőséget ad pl. rajzolásra, játékokra, mozgásra stb.

A gyerekek szervezetének természetes megerősítésére, légúti problémák tüneteinek enyhítésére szolgál.

Környezeti adottságaink elősegítik, hogy óvodánkban a gyerekek, a szülők és a munkatársak egyaránt felszabadultan, biztonságban érezzék magukat

Az óvónők érdeklődése, mentalitása, módszertani kultúrája változatosságot, egyediséget visz a csoportok életébe. A dajkák sajátos segítői a program megvalósulásának.

A nevelési programunkban a felnőttek elfogadó, támogató attitűdje, kommunikációja modellt, mintát jelent a gyerekek számára.

Nevelőtestületünk egységes pedagógiai szemléletet képvisel, amely a gyerek mindenképp fellelt álló érdekeit tartja szem előtt. A változó elvárásokhoz való alkalmazkodás közben megőrizzük értékeinket. Értéknek tekintjük a megőrzött gyerekkort, a felszínes céloktól, értékektől való védelmet, az önálló játszást.

Programunk alapelemei a modern gazdasági elvárásoknak is megfelelnek:

- együttműködés
- kooperáció
- kommunikáció
- alkalmazkodás
- problémamegoldás
- kreativitás
- önálló gondolkodás
- rugalmasság.

Nyolc vegyes életkorú csoporttal dolgozunk.

A városközponttól távol működünk, felvételi körzetünk igen nagy. A gyerekek családi háttere vegyes: különböző életkörülményű, változatos szociokulturális háttérű családokból érkeznek hozzánk. Gondozásuk, nevelésük differenciált módszerek alkalmazását kívánja meg a nevelőtestülettől. Mindig érzékenyen reagál testületünk a társadalmi változásokra, elvárásokra. Fontosnak tartjuk, hogy a különböző háttérrel rendelkező gyerekek szükségleteinek megfelelő óvodai nevelést kapjanak. Egyaránt biztosítani akarjuk a tehetséggondozást és a felzárkóztatást.

Ezért választottuk Dr. Hűvös Éva gyermekpszichológus programját, a Differenciált Óvodai Bánásmódot, melyet saját képünkre formálva 1999. szeptember 1-én vezettünk be intézményünkbe.

1991 óta ismerjük a programíró szemléletmódját, mely a mai napig is aktuális, modern pedagógiai módszereket, eszméket tartalmaz. Több továbbképzésen vettünk részt, filmekben, fotósorokon, külföldi szakemberek előadásain keresztül nemzetközi kitekintésünk is van a humanisztikus nevelésfilozófiát vallókra. Gyakorlati munkánk bemutatására mi is rendezünk konferenciát, láttunk vendégül külföldi és hazai pedagógus csoportokat.

A Differenciált Óvodai Bánásmód (továbbiakban D.O.B.) című programot nemcsak adaptáltuk, hanem létrejöttének folyamatában is részt vettünk. Folyamatosan elemezzük a dokumentációkat, értékeljük tapasztalatainkat. Pedagógiai programunk csak a D.O.B., Dr. Hűvös Éva által írt programmal együtt alkalmazható.

Jogsabályi háttér

Alapító okirat

2011 évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről

2012. évi CXXIV. törvény a nemzeti köznevelésről szóló törvény módosításáról

20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról

229/2012.(VIII.28.) Kormányrendelet a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról

138/1992.(X.8.) Kormányrendelet a közalkalmazottakról szóló tv. végrehajtásáról a közoktatási intézményekben

1997. évi XXXI .tv. a Gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásáról

363/2012. (XII. 17) Korm. rendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról

17/2013. (III.1.) EMMI rendelet a nemzetiség óvodai nevelésének irányelve és a nemzetiség iskolai oktatásának irányelve kiadásáról

32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadás

Óvodánk nevelési programjának megírására 1999-ben került sor.

Az óvoda Pedagógiai Programja a közoktatási törvény módosításának megfelelően felülvizsgálatra és kiegészítésre került. Gödöllő Önkormányzata a 103/2004. (V.20.) számú határozatában jóváhagyta.

Ezt követően, programunk módosítását 2010-ben a Társadalmi Megújulás Operatív Program 3.1.4–08/1-2009-0005, "A kompetencia alapú oktatás egyenlő hozzáférés megteremtése Gödöllőn,, projektben való részvétel tette szükségessé. A 255/2009.(XI.20) Kormány rendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjának kiadásáról, továbbá a 137/1996.(VIII.28.) Kormány rendelet életbe lépése miatt került aktualizálásra.

Jelen módosítás alapja a 2011. évi CXC. törvény a Nemzeti Köznevelésről, és a 363/2012 (XII.17.) Kormányrendelet az óvodai nevelés országos alapprogramjáról.

ÓVODAI NEVELÉSÜNK ALAPELVEI, CÉLJAI

Alapelveink

- *a nevelés folyamatos, mindenki felé irányuló és globális;*
- *mindenki képes fejlődni és formálódni élete során;*
- *az élettér alapvető szerepet játszik a személyiség fejlődésében;*
- *a játszás a kisgyermek természetes korsajátos, globális, érési-tanulási aktivitása;*
- *a nevelésben a valódi tudás az, amit a gyerek maga fejt meg, cselekvésein keresztül sajátít el és azt képes alkalmazni;*
- *különbségek elfogadtatása, a mássággal szembeni tisztelet, tekintet nélkül nemére, eredetére, hitére, kultúrájára, szociális helyzetére – adottságaira, képességeire;*
- *a fenntartható fejlődés egyet jelent környezetünk értékeinek megtartásával, a jövő generáció iránti felelősségünkkel.*

Sajátos célunk

- *aktív, öntudatos kezdeményező gyerekek nevelése a kivárási és a bizalom stratégiájával;*
- *a gyermekek sokoldalú, harmonikus, fejlődésének elősegítése, a gyermeki személyiség minél teljesebb kibontakoztatása csoport helyzetben;*
a hátrányok kiegyenlítése lehetőségek szerint, az életkori és egyéni sajátosságok, az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével (ideértve a kiemelt figyelmet igénylő gyerekek ellátását is)
- *a szociális tanulás periódusában lévő gyereket képessé tenni a tudatos tanulásra;*
- *az egyenlő hozzáférés, a multikulturális nevelés lehetőségének biztosítása;*
- *családok fokozatos szocializációja, az intézménnyel való együttműködésre - a gyerek egyéni fejlettségének megfelelő, reális toleranciára való nevelés, a különbségek enyhítésével, az esélyegyenlőség segítése;*
az érzelmi biztonság, a kölcsönös kommunikációra épített inkluzív nevelés;
- *a gyermekek környezettudatos szemléletének és magatartásának megalapozása;*
a családdal együttműködő szemléletalkotás, amely megalapozza a környezettudatos szokás és szabályrendszer kialakulását.

ÓVODÁNK SZAKMAI MUNKAVÉGZÉSÉT MEGHATÁROZÓ

MINŐSÉGI ELEMEEK

- *Nevelési programunk lehetőséget ad számunkra, hogy minden gyereket külön és egyedi személyiségként fogadjunk el és neveljünk.*
- *Olyan környezetet biztosítunk számukra, mely a nyugalmat, az ismétlési lehetőséget, vagy valami teljesen új felfedezését teszi lehetővé az intimitás megteremtése, és a személyes kontaktusrendszer kialakítása mellett.*
- *Értékeinket, elért eredményeinket, hagyományainkat az új kihívásokkal szemben is igyekszünk megőrizni.*
- *Tevékenységünket szolgáltatásnak, szerződésnek tekintjük, melyet a társadalmi és partneri igényeknek megfelelő nyitott, elfogadó légkörben végzünk.*
- *A rendszeres önértékelés következtében tudatosabbá válik intézményünk szervezeti működése, tudatosabban vesszük szemügyre erősségeinket, gyengeségeinket.*
- *Megőrizzük, erősítjük intézményünkre jellemző, derűs, mindenkire odafigyelő munkahelyi légkört, ahol a problémákat őszintén fel lehet tárni, ahol segítséget lehet kérni és kapni, ahol mindenki számára fontos a képzés, önképzés megléte és fejlesztése.*

ÓVODAKÉP

Az óvodáskorú gyermek nevelésének elsődleges színtere a család. Az óvoda a családi nevelés kiegészítője, a gyermek óvodába fogadásától, az iskolába lépéséig.

Az óvoda pedagógiai tevékenységrendszere és tárgyi környezete biztosítja az óvodáskorú gyermek fejlődésének és nevelésének legmegfelelőbb feltételeit. Az óvodában, miközben az teljesíti a funkcióit, a gyermekekben megteremtődnek a következő életszakaszba (a kisiskolás korba) való átlépés belső pszichikus feltételei.

Claparède szerint „a kisgyerek nevelésének közvetlen célja nem lehet a felnőtt mesterségre való felkészítés, mert annak olyan struktúrák az előfeltételei, amelyekkel a kisgyerek még nem - vagy nem ilyen formában – rendelkezik.”

Az óvodai nevelésnek a gyerekek érdekeit, szükségleteit kell szolgálnia. Ehhez nyugodt, biztonságos, harmonikus, esztétikus környezetet, önálló játszásához, fantáziájához megfelelő eszközöket, valóságban átélt élményeket biztosítunk.

Az alapvető cél, nem a pedagógiai program mindenáron való végrehajtása, hanem az, hogy a meghatározott gyerekekkel való személyes kommunikációkban, bánásmódban hogyan bonthatók cselekvéssé a programban megfogalmazott, alternatívát nyújtó elvek és tevékenységek.

Programunk – a D.O.B. – a felnőttek részére feladatokat tűz ki, ezek minőségi végrehajtását ellenőrzi, elemzi, értékeli - a gyerekeknek lehetőséget ad, hogy bizonyos elvárásoknak fokozatosan tehessenek eleget. A felnőttnek finom, differenciált eszközzel azt kell közvetítenie a gyerek számára, hogy „fontos vagy nekem”, „most rád figyelek”, „tőled is ezt várom”. „Ugyanezt megteszem a másik gyerekkel is, a harmadikkal is, mert ők is fontosak nekem.” Így az egymásra való figyelésben a türelem, az elmélyültség és a kivárási váltakozik, beépül a nevelésbe.

Preventív szemléletmódunk sajátossága, hogy a gyerek jelzéseiből, kezdeményezéseiből, az önálló aktivitási formákból – elsősorban az önálló játékból - lehetőleg közvetett módon építi ki a befolyásolást, a beavatkozást vagy a kommunikációt egészet. Megvalósítása több tudatosságot, nagyobb természetességet és problémaérzékenységet vár el a pedagógustól. A felnőttnek keresnie és tudnia kell, hogy mi az, amiben a gyerek biztonságot

érez, amiben valódi önállóságot igényel, és mi az, amit csak a felnőtt segítségével tud csak megtanulni.

Nevelésünk során valóban a játszó gyerek kerül a középpontba. Bízunk benne, hogy közben felfedezi az épített és természetes környezetet, a mozgást, a ritmust, a rajzolást, a számlálás értékét, azt, amit „türelmes szenvedéllyel” és változatosan felkínálunk neki.

Önállóságra, a nyugodt, elmélyült cselekvés öröme, a kudarcok megismerésére, az együttműködésre, a konfliktusok megoldásának megtanulására, a biztonságot nyújtó, toleráns pedagógusra, az egymástól való tudás értékére kívánjuk felkészíteni őket.

Arra törekszünk, hogy számtalan természetes és személyes, egyedi helyzet álljon a gyerek és a felnőtt rendelkezésére. Olyan, amelyben beszélgethetnek, rajzolhatnak, játszhatnak, újíthatnak, kísérletezhetnek és gyakorolhatnak szükségleteik szerint. A mese, a vers, a számok világa, a mozgás, az élmények, a szokásrendszer, vagy a környezet megismerése nem merev korlátok közé szorított követelmény.

Minden gyereket úgy kell megismernie az óvónőnek, hogy az egyedi lehetőségek megteremtésében – személyes kommunikációban, melyben a gyerek is aktív! – valóban olyan mennyiségű és minőségű információt kapjon, ami számára elérhető, megérthető.

Fontos ez abban a tekintetben is, hogy programunk a befogadó, inkluzív nevelést is fontosnak tartja. Arra építünk, ami van, és nem arra, ami éretlen funkcióval nehezített. A kivárás, az autonómia, a természetes, értelmes kommunikáció, az egyéni bánásmód, a folyamatos játékhelyzet, a külső szakemberek segítsége magába foglalja a kompenzáció vagy a korrekció módjainak megtalálását.

A kivárás komoly emberi koncentrációt kíván a pedagógustól, mert a rábízott egyének eltérő érési folyamata befolyásolja a nevelőmunkát.

A nevelőtestületünk szervezett csoportmunka szerint dolgozik.

A felnőtt a gyerekek között nem kapkodhat, hangoskodhat, sem hamis érzelmeket, sem felszínes érdeklődést nem mutathat, értelmetlen követelményeket és beválthatatlan ígéreteket nem tehet. A gyerekeket érthető, változatos módon tájékoztatja a vele történekről, a felnőttek cselekvésének okáról, a környezetről, hogy ily módon is tudatosulhasson benne saját élettörténete.

GYEREK - KÉP

Gyerekképünk olyan határozott és tudományosan megalapozott, melyben minden gyerek, még a diszharmonikus adottságokkal rendelkező is kíváncsi és érdeklődő, ha ezt egy nyugodt, tartalmas környezet lehetővé teszi számára.

A gyerekek a felnőtt kedvéért sok mindenre képesek, de a siettetett fejlesztés a kikényszerített produktumok veszélyeztetik harmonikus fejlődésüket. Szemléletmódunk preventív jellegét ezek alakítják. A gyerekek játszanak, és játszani akarnak mindennel. Tapasztalatokat gyűjtenek, kielégítik kíváncsiságukat, próbálgatják önmagukat, kapcsolatokat alakítanak. Megtanulják az ÉN és MI közötti kapcsolatokat.

Ráismernek arra a nagy emberi titokra, hogy „én vagyok”, aki átélem élményeimet, örömeimet, bánataimat. Az óvodai évek alatt megismeri „én”-jét, különválasztja magát a környezetétől, önálló és függő, elutasító és/vagy együttműködő lesz. Ebben a folyamatban ismeri meg a másik embert, mindent, ami más, mint ő. Kitapasztalja, mi a jó és mi a rossz, mi az igaz, és mi a hamis. Tanulja az életet, amelynek az óvoda egy sajátos színtere. Figyelnek egymásra, a játszás, nem-játszás közben is tanulnak egymástól. Hol lassúak, hol gyorsak. Érdeklődésük, tudásanyaguk változatos, de van egy közös vonásuk: viszonylag nyugodtak, mert azt szokták meg, hogy a személyes kapcsolatban a felnőtt figyel rájuk.

Joguk, hogy különbözőek legyenek, pl. a befogadási periódusban, a kapcsolatban vagy autonómiájuk mértékében.

Programunk hatékonyságát az jelzi, ha a gyerekek figyelnek, aktívak, önállóan tájékozódnak környezetükben, ha ki tudják fejezni igényüket, örömeiket, bánatukat, fáradságukat, erőfeszítéseiket. Kérdeznek a felnőtől, tudnak róla, hol és hogyan kaphatnak segítséget.

Legyenek képesek az önálló gondolkodásra, kísérje őket a kíváncsiság és az erőfeszítésből adódó jó érzés.

FELNŐTT - KÉP

Munkatársaink olyan autonóm felnőttek, akik önállóak, képesek differenciálni környezetükben. Alkotómunkájukban érzelmeiket értelmes egyensúlyban tartják. Megnyilvánulásaik, érzelmeik hitelesek, felnőttek - gyerekek számára egyaránt. Az itt dolgozó felnőtt önkritikusan viszonyul saját munkájához, azt állandóan ellenőrzi és értékeli. A külső és belső szakmai értékelést és ellenőrzést nyitottan, együttműködően fogadja. A felnőttek a kölcsönös megbecsülés és tisztelet jegyében alakítják kapcsolataikat, ezáltal egységes nevelői csapatot alkotnak.

A nevelési légkör egésze – az intézmény stabilitása, a felnőttek kommunikációja és nyitottsága, a gyerekekre irányuló figyelem és a velük történő cselekvések tartalma – határozza meg az alapbiztonságot. A felnőtteknek igénye kell, hogy legyen az élethosszig tartó tanulás (ön- és továbbképzés), a módszertani kultúra fejlesztése.

A felnőtt eszközként használja a finom jelzéseket, a gyengéd mozdulatokat, hanglejtést, a változatos nyelvi fordulatokat, a humort vagy éppen a határozott elvárást. A személyes együttműködés és az önálló aktivitás értékét tanítja minden gyereknek: az egymásnak átadható tudást, az együttműködést, az együttes cselekvést.

A játékhelyzetek és az együttlét gazdagítása érdekében a pedagógus néha csak kérdez, alku köt, néha megfogalmazza a gyermekek reakcióit. Kifejezi, vagy érthetően megmondja, ő maga mit, miért csinál. Módszertani kultúrájával arra törekszik, hogy a gyerekek játékhelyzetét, kezdeményezését vagy éppen mozdulatait személyes kontaktusban segítse, kiegészítse. A pedagógus, ha kezdeményez, az általa befolyásolt tevékenységben lehetővé teszi a részvételt. Segít, ha szükséges, elismeri az erőfeszítést, de csak különösen indokolt esetben követeli meg azt. A szituációk, és a kapcsolatok nyitottságát szolgálja a kommunikációban megnyilvánuló alku, csere vagy kompromisszum a felnőttek és/vagy a gyerekek között. Alapvető a mikroszituációkban alkalmazott differenciált figyelem. Mind a gondozásban, mind a felnőtt egyéb tevékenységeiben elsődleges a válasz készség és megszólíthatóság, a differenciált figyelemmel befolyásolt szituációérzékenység.

AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI

1. Csoportszervezési elvek

A csoportok összetételét, megszervezését a szülői igények és az óvoda lehetőségeinek figyelembevételével alakítjuk ki.

Figyelembe vesszük:

- a gyerekek aránya (életkor, nem)*
- szülők teljesíthető kívánsága (testvérek, barátok elhelyezése együtt vagy külön)*
- Hátrányos (HH), Halmozottan hátrányos (HHH), beilleszkedési tanulási, magatartási zavarokkal küzdő gyerekek (BTM), sajátos nevelési igényű gyerekek (SNI) arányos létszáma a csoportokban.*

2. Heti rend és napirend

A gyermekek egészséges fejlődéséhez, fejlesztéséhez a napirend és a heti rend biztosítja a feltételeket. Ezek a megfelelő időtartamú párhuzamosan végezhető, differenciált tevékenységek tervezésével, szervezésével valósulnak meg.

A napirend és heti rend igazodik az óvodai csoport különböző programjaiban megfogalmazott feladatokhoz, figyelembe veszi a csoport szokásokat és igényeket.

Heti rend

Hétfő: *Tájékozódás (gyerekkel, szülővel, dajkával, vezetővel). Könyves kultúra. Mozgásos (társas) játék. Hosszabb levegőzés stb.*

Kedd: *Játék kiegészítő kultúrtechnikák pl. barkácsolás, zeneszerszám készítése vagy használata, tárgyak festése, szabályjátékok stb.*

Szerda: *Személyes kontaktusban: mese, vers, beszélgetés. Tájékozódás, mozgás térben (pl. eszközökkel: henger stb.) Kirakó vagy konstrukciós játékok stb.*

Csütörtök: *Kísérletezés, felfedezések. Anyagok, állatok, emberek tulajdonságai. Séta kisebb csoportokban. Beszámoló a többieknek ebéd után.*

Péntek: *Kultúrtechnikák: a megkezdett tevékenység folytatása, esetleg befejezése.*

Ritmus a mozgásban: ének-vers, nagymozgás. Hosszabb levegőzés stb.

A csoportba járó gyerekek heti beosztás alapján (délelőtt és délután) használhatják a tornatermet mozgásra, és a sósobát szabad játéokra, mely segíti az egészséges életmód alakulását.

Napirend

<i>Összevont csoportok</i>	<i>6:30-7:00 h</i>	<i>30 min</i>
<i>Játszás</i>	<i>folyamatos</i>	
<i>Tanulási helyzetek a gyerek csoportokban, fejlesztő foglalkozások külső szakemberekkel</i>	<i>8 –tól folyamatos</i>	
<i>folyamatos reggeli tisztálkodás rendezés öltözés</i>	<i>8:00-9:30 h</i>	<i>1 h</i>
<i>Mozgás</i>	<i>változó</i>	
<i>Levegőzés</i>	<i>11:00-12:00 h</i>	<i>2 h</i>
<i>öltözés</i>		
<i>tisztálkodás</i>		
<i>ebéd (mese)</i>	<i>12:00-13:00 h</i>	<i>1 h</i>
<i>pihenés</i>	<i>13:00-15:00 h</i>	<i>2 h</i>
<i>felkelés</i>	<i>14:30 h-tól</i>	
<i>öltözés</i>		
<i>tisztálkodás</i>		
<i>uzsonna</i>		
<i>Játszás</i>	<i>du. 15:00-17:30 h</i>	
<i>Összevont csoportok</i>	<i>16:30-17:30</i>	

Teljes nyitvatartási időben óvónő foglalkozik a gyerekekkel, a délelőtti és délutáni időt egyenértékűnek tekintjük a nevelés folyamatában.

GYEREKEK ÉS FELNŐTTEK A HÉTKÖZNAPOKBAN - BÁNÁSMÓD

A D.O.B. programban a rugalmas napirend keretei között a gyerekek lehetőségei vannak, a felnőttek feladatai. Az intézmény és a pedagógusok feladata biztosítani, hogy az óvodás gyerekek idejük nagy részét nyugodt, biztonságos környezetben, elmélyült cselekvéssel, leggyakrabban autonóm játékkal tölthessék.

Az óvodában dolgozó felnőttek közösen felelősek az intézmény nyugodt, egyenletes működéséért.

Fontos, hogy a felnőttek képesek legyenek megfelelő szervezéssel minden esetben ellensúlyozni a létszám adta kényszerhelyzeteket. A 3-8 éves gyerek számára a tömegesség káros. Mind a napirendnek, mind a felnőttek munkájának rugalmasan alkalmazkodni kell az egyéni különbségekhez. A kisgyerek egészséges életmódjának kialakításához legfontosabb a tömegesség és az uniformizált tevékenységek kiküszöbölése, az együttélés megszervezése. Olyan külső feltételek teremtése, amelyek biztonságot nyújtanak, mozgásteret adnak az egyénileg eltérő ütemben fejlődő gyerek aktivitásához.

A 3-8 éves korú gyerek fejlődése ugrásszerű és egyenetlen.

Óvodánkban az egészséges életmódra nevelés áthatja az óvodai élet valamennyi mozzanatát. A csoportokban kialakított nyugodt, derűs légkör, az érzelmileg kiegyensúlyozott, megszólítható felnőtt, a kiegyensúlyozott napi életritmus elősegíti az önmagukkal kapcsolatos gondozási feladatok önálló végrehajtását, a tisztaság igényének kialakulását.

A csoportszobák nyitottak. A felnőttek tudtával a gyerekek szabadon közlekedhetnek a helyiségekben. Igényük szerint bármikor használhatják a mosdót, WC-t, ruhát cserélhetnek, ha fáznak, ha melegük van, ihatnak, ha szomjasak, a felkinált ételből azt és annyit ehetnek, ami természetes igényük.

A gyerekek testi szükségleteit, pszichoszomatikus biztonságérzetét szolgálja, ha ők maguk aktív résztvevői, befolyásolói a gondozásnak is. Saját testükkel kapcsolatos tennivalókban is csak egyéni igényük szerint számíthatunk önállóságukra. Az egyéni érési különbségek miatt az önkiszolgálás, munkajellegű tevékenységek bármely formája is csak fokozatos, egyénileg változatos intenzitású lehet. A közeli társ, a felnőtt kedvéért vállalhat bizonyos feladatokat, de ebben is kerülni kell a kényszert

Cél:

- *pszichoszomatikus fejlődésük biztosítása mind az életkori, mind az egyéni szükségletek figyelembevételével.*

Feladat:

- *az önkiszolgálás formáit lehetőségként biztosítani a gyerekek számára, hogy igény szerint élhessenek vele;*
- *megfelelő, biztonságos tárgyak biztosítása, melyeket önállóan használhatnak (edények, higiéniai eszközök, játéktárgyak stb.);*
- *tömegesség elkerülése folyamatos napirend, napközbeni lehetőségek;*
- *felnőtt biztonságot nyújtó jelenlétének megszervezése az öltözőben, mosdóban is – dajka segítségét lehetőség szerint igénybe véve, ezzel is erősítve a dajka – gyerek közti kapcsolatot.*

Kisgyermekkorban az egészséges növekedésnek és a fejlődésnek egyik feltétele a szabad mozgás. Az óvónő számára feladat, hogy lehetővé tegye, sőt tiszteletben tartsa a gyerek önálló mozgás kezdeményezését.

Óvodánkban a bútorok, tárgyak szükség szerint áthelyezhetők, hogy bármikor, bármely testhelyzetben végzett tevékenység megfelelő helyet kapjon pl. mászás, hasonfekvés közbeni rajzolás. A csoportszobában a gyerekek saját igényei szerint szervezhető mozgás, különböző szerek használatával: alagút, forgócsésze, trambulín, gördeszka stb.

A gyerekek lehetőséget kapnak, a felnőttek lehetőségeket biztosítanak a nap bizonyos szakában az igény szerinti szabad mozgásra, a meglévő sporteszközök megismerésére, önálló használatára.

A hét adott napján mozgásos napot is szervezünk a tornateremben - az elveket és módszereket figyelembe véve. Állóképesség, kondicionális képességek, egyensúly, mozgáskoordináció, az egészséges életmód, prevenció, tartásjavítás gyakorlására.

A levegőn töltött tevékenységnek, játéknak nagy szerepe van a gyerek egészséges fejlődésében. Megfelelő ruházatban - hogy a szabad mozgásban ne akadályozza őket – sok időt töltünk a szabadban.

Kisebb csoportokban, a személyi feltételek biztosítása mellett szervezhető séta, túrázás, kirándulás a közeli erdőkbe, dombokra.

Cél:

- *a gyerek önállóan fedezze fel, kísérletezze ki, gyakorolja, használja mindazt az újabb és régebbi általa használt mozgásformát, ami fejlődése, aktivitása folyamán felmerül;*
- *olyan kondicionális képességek megszerzése mely az egészséges növekedéshez, optimális fejlődéshez szükséges.*

Feladat:

- *mozgásfejlesztő eszközök biztosítása a csoportszobában, udvaron, tornateremben felnőtt felügyelet megszervezése;*
- *biztonságos mozgás lehetőségének megszervezése megfelelő hely kialakításával a csoportszobában;*
- *a felnőttek munkájának egyeztetése a kisebb csoportokban történő sétákra, kirándulásokra;*
- *a balesetveszélyes helyzetek kiküszöbölése, veszélyekre való figyelem- felhívás;*
- *mozgásos nap megszervezése tornateremben, a használatának összeegyeztetése;*
- *a gyerekek sokoldalú ismerete, igényeik, lehetőségeik összehangolása.*

A gyerekek fejlettségétől, állóképességétől, egyéni igényeitől függően a nap folyamán többször vágnak csendre, nyugalomra, pihenésre. Ezért, ha szükségét érzik elvonulhatnak pihenni az öltözőbe, teraszra, babaágyra. Hosszabb - rövidebb időre kisajátíthatnak egy-egy kuckót, galériát, ahová elbújhatnak egyedül lehetnek.

Alvásigényük nagyon különböző. A korán óvodába érkező gyerek lepihenhet. Ebéd után rövid időre mindenki lefekszik. Aki nem tud elaludni, kicsit pihen, de előbb felkelhet, csendben könyvet nézeget, rajzol, játszik. A nagyobb alvásigényűek addig alszanak, amíg igénylik.

Cél:

- *a gyerekek sajátos, egyéni szükségleteinek megfelelően a mozgás-, a lazítás aktivitás-passzivitás érvényesítése.*

Feladat:

- a lehetőségek megteremtése az elvonulásra (kuckó építése);
- alvásidő kerete alatt az egyéni pihenés módjának biztosítása, feltételek megteremtése a nem alvók számára.

A gyerek alapvető szüksége a biztonság folyamatos megtapasztalása.

Minden egyes gyereknek érezni kell, hogy a felnőtt ott van a háttérben, bármikor segítségért, felvilágosításért, kellékért fordulhat hozzá. Megvédi játékának, tevékenységének nyugalmát, abban is segít, hogy más gyerektől segítséget kapjon. Ebben a légkörben megszokják, hogy ne zavarják egymást, segítsenek társaiknak. Megtanulják a konfliktusok többféle megoldását, egymás másságának megértését, értékeinek megbecsülését, gyengeségeik elfogadását, személyes képességeik megmutatását anélkül, hogy szigorú nemi szerepek által meghatározott korlátozások vonatkoznának rájuk.

A gyerek biztonságérzetét vagy éppen a csoportban kialakuló pozícióját befolyásolják az otthonról hozott tárgyak is. Ezért elfogadjuk, megértjük, ha kedvelt játék, személyes tárgya napról napra elkíséri őt, ha nem sért másokat, ha nem veszélyes.

Nevelésünkben fontos szempont, hogy kerüljük a gyerekek számára izgató élményeket, a kampánymunkát, a kapkodást, a személytelen helyzeteket, az erős hangok használatát.

A kontaktusokban az óvónő az egyénnel érintkezik, nyugodt, lassú differenciáltan odafigyelő marad. Így mintát nyújt a kapcsolatokhoz, az elmélyült cselekvés kialakulásához. Az egymásra való figyelmet, a kivárást, a kompromisszumkészséget, egymás tevékenységének vagy játékának tiszteletben tartását megszokják a gyerekek.

A pedagógus az autonóm, játékközpontú életmód, és a természetes kommunikációs háló kialakítására törekszik. Személyes kontaktusok, kényszermentes együttműködés, és csak az ezekhez módszertanilag kapcsolódó kulturális értékekből áll: sokféle kommunikációs helyzet, kapcsolatépítő technikák.

Mindez fokozatosan beépül viselkedésükbe, aktív figyelmet, természetes kommunikációs helyzeteket, biztonságot nyújt a csoportéletben.

Cél:

- személyes kontaktus, odafigyelő bánásmód, nyugodt, kapkodásmentes, biztonságot nyújtó légkör.

Feladat:

- megbízható, érthető támpont nyújtása a viselkedéshez (tapintatos beavatkozás, segítségnyújtás, halk hang, elhalasztott cselekvés);
- kapkodásmentes programtervezés csoportonként (egy hónapra előre elkészített várható programok, rögzítése a naplóban, szülők tájékoztatása a faliújságon);
- személyes kontaktusokban történő tevékenységek(mesemondás, játék,).

A nyugodt, de változatos környezet biztosítja, hogy a 3-8 éves gyerekek előbb-utóbb felismerje vagy egyszerűen megunja a számára természetlen cselekvést, és maga is igényelje, firtassa az újat. Ez csak akkor alakul ki, ha a felnőtt nem erőlteti rá a tudását a gyerekre, nem siettet bizonyos ismeretek elsajátítását.

Az ismeretszerzés a gyerekeknek is örömet szerez. A tudás forrása azonban nemcsak a felnőtt, hanem a tevékenység során szerzett tapasztalat. Fontos az olyan környezet kialakítása – hely, idő, eszközök - amely biztosítja az örömteli játékot, az ismeretszerzést, a fejlődést a szabadon választott tevékenységeket.

Felfedezi, megtapasztalja a közvetlen közelében lévő tárgyakat, élőlényeket, embereket. Felfedezései során egyre több és több mindent ismer meg, s közben észrevétlenül fejlődik. Ezért ebben az életkorban a gyerekek számára legtermészetesebb és legfontosabb tevékenység a játék, a játszás.

A játékban tapasztalatokat szerez, próbálkozik, akár hibázhat is következmények nélkül. Tájékozódik, felméri saját képességeit, a másokkal való együttműködés határait és szabadságát. A játék erőfeszítést is jelent, valóságos és fantáziaszerű élmények átrendezését, harmóniát, rendet vagy rendetlenséget, ellentmondásokat. Segíti a pozitív énkép, önbizalom, önfegyelem, szabálytudat, fejlődését, biztosítani kell, hogy olyan kooperációt tanulhasson, amelyben elsajátítható az együttműködés értéke, értelme is.

A gyerek tanulja önmagát, kompetencia határait, és az őt körülvevő világot.

Fontos, hogy fokozatosan, állandóan kiegészülő tartalommal gyakorolhassa, érzelmileg átélhesse, megérthesse, ő maga is alakíthassa a lehetőségeket.

Ennek érdekében a felnőttek helyzeteket teremtenek, lehetőségeket biztosítanak a megtapasztalásra. A helyzetek a felnőttek tudatos felkészülést jelentenek, a csoport számára a műveltségi területekkel való komplex találkozást. Ezek a lehetőségek a gyerekek részére sohasem kötelezőek, választhatnak, dönthetnek. Elfogadjuk ha télenkedik, vagy fáradt, talán tájékozódik, lehet beteg, esetleg magányra vágyik.

A mindennapokban ezeket a helyzeteket, meghatározza, hogy mire irányul a gyerekek figyelme, mi érdekli őket, mire kíváncsiak, mennyire bíznak egymásban, s hogy mindezek hol találkoznak.

A felnőtt állandóan tájékozódik. Megfigyeli, a gyerek mit és hogyan kezdeményez, utánoz, cselekszik, próbálja megkülönböztetni és tiszteletben tartani a kapcsolatokban működő szimpátiát, az érdeklődés irányait, várja a kérdéseket, és beépíti nevelőmunkájába a bármilyen formában történő aktivitást.

A felnőtt kívár, felajánl, óvatosan befolyásol, lehetőséget teremt az egyéni megismerésre, megtapasztalásra. Dönthet úgy is, hogy mintát nyújt, bemutat, kezdeményez

Elsődleges, hogy a felnőtt szituációérzékenysége alapján a kapcsolatokban részt vevő gyerekekre figyeljen, és ne a műveltség, az ismeretátadás tervére.

Ezért mindenek előtt az egyéni sajátosságokat, a gyermek fejlettségét kell megismerni, ebből kiindulva kell a legközelebbi fejlődési zónára eljuttatni, szabadságát megőrizve önbizalmát erősíteni.

Cél:

- a D.O.B. program gyerekképéből adódóan az érzelmi, értelmi fejlődést és fejlesztést komplex, integrált folyamatnak tekintjük, ezt a maga természetességében kívánjuk megőrizni.*

Feladat:

- folyamatos, rugalmas, egész napos tevékenységek lehetőségét biztosító napirend kialakítása;*
- minden egyes gyerekre való tervezés (Folyamatkövető napló);*

- megfelelő hely kialakítása a helyzeteknek, tevékenységeknek: természetsarok, barkács sarok, meseszőnyeg, bábozó hely stb., ezekhez szükséges eszközök állandó, elérhető helyen történő tárolása: ábrázolási eszközök, funkció nélküli tárgyak, bábok, könyvek, nagyítók stb.
- gyerek fejlődésének nyomonkövetése, a fejlődési zónák figyelemmel kísérése érdekében feljegyzés a Folyamatkövető naplóban naponta.

A környezettudatos szemléletmód alakítása óvodánkban a szokásokban, hagyományokban, a hétköznapi apró történésein keresztül érvényesül. A környezettel való aktív ismerkedés a felnőttek példája, a szakszerűen, tudatosan berendezett környezet által, közvetve áthatja az egész óvodai életet, a nevelés komplex folyamatát. A természet szépségének megláttatása megalapozza a természet iránti vonzódást, így azt szerető, tisztelő, értékeit megbecsülő, és azokat védő emberré válnak.

Cél:

- *A környezettudatos szemlélet, viselkedés megalapozása, természetet szerető, tisztelő gyermekek nevelése.*

Feladat:

- *minden csoportszobában természetsarok kialakítása, mely alkalmas a természet kincseinek gyűjtésére, aktuális könyvek elhelyezésére, kísérletezésre, állatok gondozására;*
- *séták, kirándulások, alkalmával a közeli utcák, parkok, erdők, patakok, élővilágának megfigyelése, ok- okozati összefüggések felfedezése;*
- *az óvoda környezetének, udvarának alakítása évszakonként és folyamatosan: fák, bokrok, virágok ültetése, gondozása; madarak etetése; lehetőség szerint veteményeskert, gyógynövények, fűszernövények telepítése, komposztáló használata;*
- *a csoportszobák, udvar eszközeinél, berendezéseinél törekvés a természetes anyagból készületek választására, beszerzésére;*
- *a környezet tisztaságára, megóvására, energiatakarékosságra nevelés;*
- *szelektív hulladékgyűjtés lehetőség szerint;*
- *hulladék újrafelhasználása /használt papírra rajzolás, ajándék készítése stb./*
- *egészséges életmód kialakulásának segítése;*

- *„Zöld napok” megtartása /Állatok világnapja, A víz világnapja, A Föld napja, Madarak és Fák napja/.*
- *„Zöld Óvoda” kritérium rendszerének megtartása, fejlesztése;*
- *„Madárbarát Óvoda” kritérium rendszerének megtartása, fejlesztése;*

AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉG FORMÁI

Helyzetek

Célunk a kultúra komplex módon történő átadása. A gyerekekhez közel álló helyzetekben, kultúrtechnikák tanítása, amelyben egyéni módon fedezhetik fel a felnőtt tudását.

Az elveknek megfelelően ez csak személyes kontaktusokban történik, hogy érvényesülhessen az odafigyelés, folyamatosság, az egyéni kíváncsiság, a felderítés, gyakorlás, a játszógyerek tiszteletben tartása, a siettetet fejlődés kiküszöbölése. Mindezek a tartalmas, aktív nyugalom megteremtése érdekében fontosak. A kíváncsiság, figyelem, gondolkodás és nyugalom, amely a felnőttek fő nevelési eszköze, a gyermek természetes eszköztára is. Azonban az óvodás gyerekek sajátos, egyéni valósága nagyon távol áll a felnőttekétől. Az óvónők feladata, hogy bizonyos fokig alkalmazkodjanak ezekhez az ismeretekhez, mivel a gyerekek ezt csak igen kis mértékben tehetik meg.

Gyűjtögetés és helyzetek

Az óvodáskorú gyerekek kedvelt tevékenysége a gyűjtögetés. A környezet tevékeny megismerésének korsajátos módja: amit meglát és megtetszik azt kézbe veszi, tapogatja, megfigyeli, próbálgatja, megőrzi. Közben tapasztalatokat gyűjt, számlál, csoportosít, osztályoz, érzékeli, megfigyeli a környező világot. Tehetik önállóan, szülőkkel vagy séták alkalmával (kavicsok, dobozok, fonalak, képek, termések, újságok, virágok). Közben kapcsolódó mesék, versek, dalok, megismertetése, mondogatása. A csoportszobában kialakított gyűjtő sarokban elhelyezett „kincsekkel” újra tevékenykedhetnek: mélyíthetik tudásukat, ismereteiket ha nagyítóval nézegetik, természet könyvekben felfedezve beszélgethetnek róla. Ezek felhasználásával emlékeztető vagy kiegészítő eszközöket készíthetnek játékuhoz, saját ötleteik által vagy a felnőtt segítségével. A felnőtt feladata pl. a tárolás megoldása, hogy jól látható, a gyerekek számára bármikor elérhető legyen.

Lehetséges élmények, helyzetek

A játékközpontú életmód számtalan óvodai élményt ad a gyerekeknek, amelyben megjelennek az érzelmek, a behozott tapasztalatok is. Minden egészséges gyerek kíváncsi, érdeklődő, erre alapozva biztosítjuk a felfedezés és élményszerzés lehetőségeit. A gyermek számára a környezet felfedezése is élmény. Ahogy a természeti és épített környezetére rácsodálkozik, hallgatja hangjait, ahogyan megfigyeli, cselekvések közben felfedezi környezete élőlényeit (bogarak, csigák, állatok mozgása, növények illata, formája, színe, madarak hangja, épületek díszítése stb.) Egy-egy gyerek sajátos tudása szempontjából élmény lehet a kirándulás, a felnőttel vagy a társaival átélt játék, mese, dalos-játék eljátszása, táncolás. Újra alkothatják, átélhetik a filmekben látott, az életben tapasztalt riasztó vagy kellemes élményeket. Ismert történetek játszhatnak el.

Kommunikációs lehetőségek, helyzetek

Minden kommunikációs interakció fő célja, egy új közös valóság létrehozása, de ehhez szükség van a szubjektív valóságok átfedésére. Ebben a folyamatban, a természetes kommunikációs helyzetekben a gyerek más ismeretei miatt ez nehezebb. Ezért a felnőttnek kell a gyerek ismereteihez alkalmazkodnia. A személyes bánásmód, illetve a gyerekek egymás közti kapcsolatai a sokféle helyzetben fejlesztik a nyitottságot, a kölcsönös kifejezőkészséget. Szabadon kérdezhetnek, vitatkozhatnak, megmutathatnak, elmesélhetnek bármit. Történetet, tapasztalatot újra alkothatnak, felidézhetnek, egyedül, társsal vagy a felnőttel. Meséket, énekeket, verseket jeleníthetnek meg kész vagy együtt készített bábokkal, jelmezekkel. A pedagógus kultúra átadó fejlesztő tevékenysége az is, ahogyan a gyerekek aktivitására, élményeire reagál. A ritmusra, dallamra érzékeny gyerek esetében ezek a helyzetek nagyon fontosak.. A nyelv bonyolult szórakoztató társasjáték, - számtalan belső és külső szabállyal - de mint minden játékban nem a szabály betartása hanem a játék a végső cél.

Mozgás és helyzetek

Az autonómia igényli a szabadságot, a mozgást, fejleszti a tájékozódást. Ezért a csoportszobákban 1-3 személyes mozgásos eszközöket biztosítunk. A mozgás – játszás – egymásra figyelés összekapcsolását segítjük a szabadban is. Pl. röptető játék készítésével, csapatjátékok szervezésével. Közel-távol megtapasztalására sétákat szervezünk. A kicsinyítés –nagyítás felfedeztetése érdekében pl. térkép rajzolása. Teret engedünk a kísérletezéseknek, méréseknek, különböző anyagok felhasználásával pl. víz, jég, homok, kavicsok stb. Építőjátékok eseményekkel történő bővítése.

Firkálgatás, rajzolás, ággal, krétával, zsírkrétával, kisebb nagyobb felületen – táblán, asztalon, betonon, homokba, hóba.

Saját élményű tanulás megtapasztaltatása.

Tárgyak, eszközök, anyagok

A tárgyak önálló használata része a szociális tanulásnak.

A program sajátossága, hogy funkció és funkció nélküli tárgyakkal veszi körül a gyerekeket.

A csoportban dolgozó felnőttek határozzák meg, hogy melyek azok a tárgyak, amelyek adott funkciót hordoznak. Gombok, formák, taneszköz jellegű készletek, önálló szabad használata játék közben. Agyag, gyurma, só - liszt a formázáshoz, különböző színű és méretű papírok, kréták, ceruzák az alkotás öröméhez, az érzelmek, hangulatok kifejezéséhez adnak lehetőséget. Tevékenység közben a gyerekek megismerik az anyagok tulajdonságait, sokféle felhasználhatóságát. Elsajátítják a technikai alapelemeket (ragasztás, tépés, vágás), az eszközök helyes használatát. Lehetőségük adódik kísérletezésre (súlyok, színek, formák), sokféle tapasztalásra. Fejlődik tér- és szerkezetlátásuk, kreativitásuk, finommotorikájuk, figyelmük, kitartásuk, együttműködési készségük, fantáziájuk, vizuális kultúrájuk.

A felnőttek a gyerekekkel együtt alakítják ki a tárolás az átrendezés szempontjait, az időhatárokat és a hozzáférhetőség szabályait.

Játékok önálló vagy társas használata

Funkciójuk és a bennük rejlő variációk autonóm módon felfedezhetőek, változtathatóak.

A társasjátékok, építő kirakójátékok az önismeretet, az erőfeszítést, a siker-kudarccs átélését, illetve a sajátélményű tanulás megtapasztalását segítik elő. A puzzle, dominó, marokkó stb. a türelmet, ritmusérzéklet, kíváncsiságot befolyásolja. Meseszerű vagy reális ruhadarabok látszólag célszerűtlen használata lehetővé teszi a fantázia, az érzelmek, a tapasztalat interaktív feldolgozását, az utalást, a behelyettesítést a szociális tanulás folyamatában.

A felnőttek lehetőséget teremtenek arra, hogy a játékhelyszínek több napig is megmaradjanak.

Tapintatos rendezgetésükkel elősegítik, hogy a játékidő végén ne legyen kampánymunka a rendrakás.

BEOFODÁS-HAGYOMÁNYOK

Cél: A gyerekek óvodába kerülésekor a befogadás optimális helyzetének megteremtése a gyerekek és a szülők számára.

Az óvodába való beiratkozáskor a szülő a gyerekével együtt lehetőséget kap az óvoda megtekintésére, az óvodai életbe való bepillantásra. Néhány szóban ismertetést kap az óvoda programjáról, ő is elmondhatja, hogyan képzei el gyermeke óvodai életét.

Június közepén az első szülői összejövetelen a vezető tájékoztatást tart óvodánk programjáról, életéről, a befogadásról, a szülős befogadás fontosságáról.

Fontos, hogy a szülő itt már minden óvónőt - akivel az óvodában találkozhat, aki gyermekével kapcsolatba kerülhet - megismerjen. Akár jelet is választhatnak a csoportban felkínált lehetőségekből.

A szülő - a kölcsönös tájékozódást megkönnyítendő „Beköszöntő”-t, kap az óvodától, amit a leendő óvónő a nyár folyamán visz el a családnak, a megismerő családlátogatás alkalmával.

Augusztus végén, a csoportok által megjelölt délelőtti folyamán, búcsúztatjuk az iskolába menőket. A jelátadó délutánon fogadjuk az óvodába érkező új gyerekeket. Itt adják át a jelüket a régi óvodások az újonnan érkezőknek.

Szeptember elején lehetőséget adunk a szülőknek, hogy gyermekével együtt többször belátogasson az óvodába, együtt ismerkedjenek az óvoda dolgozóival, a bent lévő gyerekekkel, a környezettel,

Szeptemberben a már megismert és elfogadott jelével érkezik a gyerek .

Az új gyerekeknek hihetetlen sok problémával kell szembenézni, mielőtt játszó óvodássá válna. Kénytelen figyelni új környezetére, saját testére, szomszágára, saját ruhájára, fáradtságára.

Ha „csak” az óvónőre és a gyerekekre figyel, akkor is végtelen sok élményt él át. Ezért előnyös, ha a szülő rendszeresen beül a csoportba, csendesen figyel, nem erőlteti, hogy gyereke játsszon. Akár hetekre, hónapokra is, ha szükséges. A befogadás a gyerek igényeinek, szükségleteinek megfelelően, a szülők és az óvónők egyeztetetésének figyelembevételével történik.

Ebben az időszakban néhány napig – új gyerekek számától függően - a két óvónő és a dajka egész nap együtt tevékenykedik a csoportban, hogy biztosítsák a nyugalmat, a biztonságot. Figyelnek, kinek van szüksége segítségre, ki kér vagy vár segítséget, ki az, aki önálló a cselekvésekben. Ennek függvényében alakítják ki csoportjukra jellemző sajátos szokás-, és szabályrendszert. Meghatározzák a felnőttek együttműködésének rendjét, a szervezési feladatokat, elkészítik az éves anyaggyűjtést. A szülők „Kérdőív” kitöltésével segítenek a gyerek megismerésében, mely apró részletek ismeretében az óvónők jobban tudják támogatni a gyerek befogadását.

Az óvónők és a gyerekek érdeke is, hogy az év elején megszervezett csoportok lehetőség szerint 3 év alatt stabil helyen, együtt maradjanak. Mivel óvodánk mind a nyolc csoportja vegyes életkorú, így a csoportokban a változások ellenére a folyamatosságot biztosítja a közös játéktípus, a jól kialakult szokások, hagyományok.

Hagyományok

Évente autóbuzsos kirándulást szervezünk, melynek úti célja : állatkert, vadaspark, repülőtér, múzeumok stb. Ezeken szívesen vesszük - hely függvényében - a szülők részvételét, akikhez ezáltal is közelebb kerülhetünk, ők pedig tapasztalatot gyűjthetnek bánásmódunkról ez alkalommal is.

A csoportok gyakran élnek környezetünk és az évszakok adta lehetőségekkel, a szűkebb és tágabb környezet megismerésével: kirándulások, séták a közeli erdőbe, dombokra, termések gyűjtése, betakarítás, helyi múzeumok, érdekes látnivalók. Segít a tapasztalatszerzésben, a közvetlen környezet megismerésben ha a családok beengedik a csoportot: állatokat megnézni vagy a kertbe szüretelni. Nemcsak mi gazdagodunk, hanem a szülő is: gyermeke és csoportja által formálódik az ő kapcsolata is környezetével.

Lehetőség szerint alkalmat kínálunk arra is, hogy elkísérjenek bennünket kirándulásokra, sétákra, szánkózásra, de örömmel vesszük, ha a szülő mutat meg valamilyen tevékenységet. pl. autójavítás, hajvágás, mézpergetés, sütés, kisbabagondozás-, vagy valamilyen ünnepünket tesz színesebbé pl. zenéléssel, táncsal.

November végén minden csoport adventi koszorút készít, mellyel megkezdődik a decemberi ünnepekre való készülődés.

A Mikulás ünnepet a csoportok közösen szervezik, de a Mikulás várása már csoportonként történik. Az idő függvénye, hogy ellátogat-e óvodánkba, vagy mi keressük meg útjelzők segítségével a közeli erdőben.

A karácsonyt a családok ünnepének tekintjük. Advent idejében folyamatosan készülődünk a szülők bevonásával - ajándékkészítő munkadélután szervezéssel. Az ünnep karácsonyfa állítással, ajándékkészítéssel a szeretet jegyében telik.

Farsangi ünnepünk jellemzője a két egész napon át tartó mókázás, tánc, verseny játékok, kiszabás égetés stb.

Március 15-én minden csoport megemlékező jelképet tűz a Petőfi szobor köré. A nagyobbak a Tavaszi hadjárat programjain vesznek részt - kastély udvaron lovasok megtekintése (nemzeti öntudat megalapozása).

A húsvéti készülődés már a tavasz jegyében történik: virágok, madarak hajtogatása, tojásfestés, kiscsibék, nyulak varrása, ragasztása, meglepetés ajándék készítése, „nyúl keresése”, néphagyományok felelevenítése.

Az Anyák napja az anya-gyerek közti kapcsolat erősítését szolgálja, az ajándék, az ének, a kedveskedő vers előadásával.

A gyereknapot - Óvoda-nap - minden csoport együtt ünnepli. A felnőttek gondoskodnak róla, hogy ez más legyen, mint az év többi napja. A gyerekeknek különböző játéklehetőséget teremtünk (kézműves, mozgás, hagyományőrző játékok stb.), szórakoztató bemutatókat szervezünk, (ének, zene, tánc, torna, egészségmegőrző programok stb.). Fontossága, hogy ezt a napot a gyerek, a család, az óvoda dolgozói vidáman együtt tölthessék.

Augusztus végén az iskolába menők egy kijelölt napon búcsúznak az óvodától, és az aznapra szervezett teadélutánon az újaknak átadják óvodás jelüket.

Minden csoportban kialakult szokás a gyerekek születésnapjának megünneplése.

A szülők támogatásával, a hét egy napján vitamin napot tartunk. A nyers zöldségekből, gyümölcsökből a gyerekek közösen gyümölcssalátát, kompótot készíthetnek, ezzel is az egészséges táplálkozás szokásait alakítjuk ki.

A természethez tartozó ünnepeink - „ Zöld napok” - az évszakok változásához, eseményeihez kötődnek.

- *Állatok világnapja (október 04.)*
- *A víz világnapja (március 22.)*
- *A Föld napja (április 22.)*
- *Madarak és Fák napja (május 10.)*

Fontos elv, hogy minden ünnepünk nyitott. Szívesen várjuk a szülők érdeklődését, részvételét, segítségét.

Minden alkalommal lassú, hosszabb ideig tartó, több szintű előkészületet biztosítunk, és mindenben betartjuk az önkéntesség elvét, kerüljük a kampánymunkát, a gyerekek produkáltatását.

Toleránsak vagyunk más vallású családok ünneplési hagyományaival.

Célunk, hogy a folyamatosságot az óvodánkban kialakult hagyományok is biztosítsák.

Nyitottságunkból fakadóan a szülőknek több betekintési módjuk nyílik az óvoda életébe. Részeséivé válnak az óvodai szocializációnak. Igényük van a látottak alapján a különböző nevelési helyzetekben zajló történések, reakálási módok megbeszélésére. Elfogadjuk, hogy a szülő – természetes módon – más érzelmekkel, más pozícióból szemléli saját gyermekét. Szakmai feladatunk, hogy a csoportos életmód egyéni hatásairól, a fejlődés üteméről, az iskolai életbe várható beilleszkedésről tájékoztassuk őket, szem előtt tartva a kivárást, a tapintatot, az arányos távolságot. Elfogadtassuk, hogy nevelési elveink természetesként fogadják el a másságot, az eltérő fejlettségi szintet, a multikulturális szemlélet fontosságát.

Ennek megvalósításába az óvoda a szülőket is bevonja a csoport faliújságján tájékoztatókkal:

- *Tervezett programok, tevékenységek, lehetőségek – havonta*
- *„Ami az elmúlt héten történt”..*
- *„Kedves Anyukám, Apukám!”-*
- *Ezen a héten gyűjtünk:- aktualitás szerint*

- „Zöld hírek” – aktuális cikkekkel, programajánlókkal, meghívókkal, civil szervezetek prospektusaival a szülők figyelmének felhívása a környezettudatosság szemléletének alakításához.

A városi programokról tájékoztatjuk a szülőket, de alkalmanként közös részvételt is szervezünk: pl. sportnapokon, civil szervezetek egészséges életmóddal, környezetvédelemmel kapcsolatos programjain.

A szülők számára felkínált kapcsolattartási formák:

Neveljünk együtt (szülői értekezlet)

- negyedévente - közösen választott téma, filmelemzések, vitalehetőségek
- évente egy alkalommal - külső szakember meghívása (iskolák képviselői, pszichológus, gyógypedagógus, logopédus, orvos)

Fogadóóra

- igény szerint, egyeztetve a szülővel: tájékozódás, tájékoztatás egy - egy eltelt időszakról,
- iskolába menő gyerekek szüleivel – elképzelések, lehetőségek egyeztetése,
- a gyerek körül adódó problémák esetén,
- szociális vagy nevelési segítség szükségének esetében.

Családlátogatás

- intézménybe lépéskor tájékozódó-ismerkedő családlátogatás,
- ha a szülő fogad és számára nem kényelmetlen, illetve gyermekvédelmi intézkedés esetén,
- meghívásra, együtt a csoporttal, (kerti munka, szüret, állat néző, szülők munkahelyének meglátogatása stb.)
- a gyermeküket ritkán óvodába kísérő szülőkhöz, a személyes kapcsolat fenntartása érdekében, vagy problémák esetén. Célunk a szülővel való kölcsönös együttműködés, a velük együtt történő közös nevelés megvalósítása.

FOLYAMATKÖVETŐ NAPLÓ

Az Autónia Aktív Nevelést Támogató Egyesület által kidolgozott Folyamatkövető Napló (továbbiakban:FKN) használata feltétele a program megvalósíthatóságának. Átrendezhető és cserélhető egységekből, kiemelhető lapokból áll, folyamatosan bővíthető. Három évre alkalmazható. Évkezdéskor szükséges az átnézése, a változások bejegyzése. A harmadik év után naplócserére kerül sor, amelyet átfogó elemzés és értékelés is követ.

A napló címszavai jelzik, hogy a gyakorlatban a célok és feladatok megvalósítása során mire irányul a pedagógus figyelme, és ezt milyen összefüggésben értelmezi. Vezetése a gyerek fejlődésének nyomon követését teszi lehetővé. A pedagógus önkontroljának, a vezető ellenőrző, elemző munkájának is eszköze.

A Folyamatkövető napló szabályzat (Továbbiakban:FKNSZ) tartalmazza a napló vezetés elveit, mellékleteit.

Folyamatkövető napló modulok:

- 1. Nyitólap - hivatalos adatokat, az óvodapedagógusok nevét, a napló megnyitásának évét, más szakember nevét, (aki használja a naplót), tartalmazza.*
- 2. A gyerekek névsora - gyerekek nevét, jelét, becenevét, lakhelyét, születési adatait, a szülők elérhetőségét, rögzíti.*
- 3. Helyi és egyedi nevelési program - hosszú távra (3 évre) fogalmazzák meg az egy csoportban dolgozó felnőttek értékrendjüket, nevelési elveiket, a közös célok helyi kompetenciáit, sajátos attitűdöket. A napi gyakorlatra vonatkozó, kisebb lépésekre bontott, konkrét feladatokat. Évente szükséges átgondolni, kiegészíteni vagy változtatni. Kiadható a szülőnek elolvasásra.*
- 4. Szervezés és szokások – stabil keretbe foglalja a csoportéletet. Az ünnepek, feladatok idejét, felelősét, tartalmát rögzíti. Támpondot nyújt az intézmény összehangolt működéséhez. Kiadható szülőnek elolvasásra, ezzel is segítve az együttműködést.*
- 5. A csoportélet időbeosztása – tájékoztatói lehetőség a felnőtteknek, koordinálja a munkafolyamatokat. Rugalmas időhatárokkal segíti a család, a gyerek és az intézmény életritmusát. Kiadható szülőnek.*

6. *Napi tapasztalatok – A rövid tíz-tizenkét mondatos napi feljegyzések tényszerűen rögzítik a délelőtt és a délután történeteket. Elsősorban a csoporttal dolgozó felnőttek folyamatos munkáját tükrözik és segítik. Az egyes gyerek neve vagy a helyzetek leírása alapján azok a finom részletek is visszakereshetők, amelyek csak később, illetve más összefüggésben válnak jelentőssé. Például: érdemes utalni arra, kivel mi történt, hogyan volt aktív vagy passzív, jelzett-e valamit. A pedagógusok önállóan döntenek el, miről és mennyit írnak egy-egy nap – néha elég annyi, ami segít a részletek felidezésében. A feljegyzéssel „üzennek” is kollégájuknak pl. egy alkalmazott módszerről, egy kiemelkedő vagy éppen sikertelen helyzetről, egy családlátogatásról, egy-egy gyerek hosszabb idejű követésének mozzanatairól. A napi tapasztalatok megfogalmazásához a gyakorlott felnőttek körülbelül 20 percre van szüksége. A 10-15 sornyi szöveg viszont csak akkor válik hasznosíthatóvá, ha általánosítás és minősítés nélkül maradandó információkat tartalmaz. A lapok szélén egyéni, rövidített módon kijelölhető, amit különösen fontosnak tart valaki. A feljegyzések dátumai, a nevek, az események tartalma alapján időnként – már rendszeresebb, rövidebb formában – kigyűjthetők az információk (ld. ehhez: Gyerek-lapok, a tervezés típusai stb.) Ezek alapján kirajzolódnak a gyerekek közötti különbségek és azonosságok, kapcsolataik, egyes módszerek hatékonysága, a konfliktusok tartalma, a sikerek oka stb. Az aprólékos munka hozama leginkább a továbblépés tudatos tervezésében, a kiegyensúlyozottabb pedagógiai tevékenységben fedezhető fel. Nem adható ki szülőnek.*

7. *Gyereklapok – a folyamatkövetés központi része. (A többi laptól eltérő formájú A/3-as lapméret) Minden gyereknek külön lapja van. A napló e lapjának használata a folyamatkövetés központi része. A táblázat oszlopainak elnevezése esetleg megváltoztatható, bár az itt javasoltak tág tartalmat foglalnak össze. A napi tapasztalatok feljegyzéseiből – kellő rövidítéssel – ide gyűjthetők az információk így például G. Jancsi vagy Z. Mari lapján más-más megvilágításba kerülhet ugyanaz az esemény. Bár a kigyűjtés munkaigényes, ha rendszeres (1-3 havonta ismétlődő, így havonta 25 gyerekre kb.2 óra), akkor a 3-4 év folyamatában sokszorosan megtérül a rá fordított idő és energia. Szükség esetén tanúsítja a pedagógusok igényességét, minőségi munkáját is. A Gyerek-lapok időnkénti átnézése irányítja a figyelmet, esetleg új ötleteket hív elő. Elgondolkodtató lehet, ha valakiről több vagy túl kevés a megjegyzés; ha az egyik oszlop üres, a másik pedig betelt stb. Ez megtörténhet úgy is, hogy a pedagógusok nagyobb figyelmet fordítanak a Személyes kapcsolatok tényezőire (vagyis a gyerek személyes kapcsolatairól sok a napi tapasztalat, de szinte nincs más szempontú feljegyzés erről a gyerekről), de jelezhet a feljegyzés más szempontokat is. Tény,*

hogy az oszlopok elnevezése tág módszertani szabadságot ad, egy-egy bejegyzés helyét a pedagógus választhatja meg. így elkerülhető például a tesztekben rejlő uniformizálás veszélye. Ide tartozhatnak a reggeli érkezés vagy a hiányzás utáni viselkedés jelzései is. Természetes a tartalmi átfedés pl. a *Aktivitás, játék, önállóság* és a *Kezdeményezések, készségek, ismeretek* oszlopok között is. Sőt, előfordulhat az is, hogy a *Személyes kapcsolatok* oszlopába kerül valami, ami tartalmilag tartozhatna a *Játékhoz* vagy az *Ismeretekhez* (pl.: egy társasjáték történései közül az adott gyerekre vonatkozóan mit tart fontosabbnak a felnőtt az adott időpontban? Egyszer Jancsi szívesen játszott Marival, pedig vesztett, máskor Jancsi minden dobásnál megszámlolta Mari pontjait is). Mint minden „emberi mérőeszköz”, a *Gyerek-lapok* sem tudják teljes mértékben objektív módon bemutatni a jelenségeket. A kitöltés hosszadalmas, de érzékelhető az önállóság és a tudatosság önfejlesztő hatása a szakmai döntésekben. Minden gyerekről összegyűlik sokféle információ, segítve a gyerek megismerését. A táblázat oszlopainak címszavai:

- Tájékoztató periódusok
- Viszonyok, személyes kapcsolatok
- Aktivitás, játék, önállóság
- Kezdeményezések, képességek, ismeretek (felnőtt/gyerek)
- Családi/egyéni szokások, gondozás, változások
- Bejegyzés más szakembertől, látogatások

A napi tapasztalatok modul feljegyzéseiből jelenleg három havonkénti gyakorisággal összegezzük az egy-egy gyerekre vonatkozó tapasztalatokat. Az oszlopok elnevezése tág módszertani szabadságot ad, egy-egy bejegyzés helyét az érintett pedagógusok választhatják meg. Nem adható ki szülőnek.

8. *Összefoglaló és továbblépő* – minden gyereknek külön lapja van. Az *összefoglaló* a gyerek egyéni változásairól, tudásáról, képességeiről, érdeklődéséről, a *továbblépő* a felnőttek ezzel kapcsolatos további szakmai feladatairól szól. A lap kitöltése folyamatos, negyedévente, de a gyerek fejlődési üteme befolyásolhatja ennek időbeli korlátait.

A gyereklappal együtt rögzíti a gyerek fejlődési ütemét, periódusait.

Folyamatossá teheti a nevelőmunka tervezését, illetve hatékonyságát kikerülve a magas létszám csapdáit. Az *összefoglaló* a gyerekről szól, a *továbblépő* a felnőtt lehetőségeit és céljait írja le, hiszen a modul röviden összefoglalja a pedagógus ismereteit a gyerek egyéni változásairól, majd ezekre építve felvázolható a felnőtt további, a gyerekekkel kapcsolatos

szakmai feladatainak sora. A Folyamatkövető Napló moduljai megkönnyítik és hosszú távra alapossá teszik a pedagógus állásfoglalását. Az egyes gyerekre vonatkozó rendszeres összefoglaló tükrözi azt, hogy a pedagógusok és esetleg más szakemberek együtt hogyan látják ezt és csak ezt a gyereket. Ennek alapján könnyebb és igényesebb a továbblépés megtervezése: miért, mivel és hogyan kívánják segíteni a gyerek fejlődését, mik azok a problémák, amelyek esetleg az intézményben megoldhatatlannak tűnnek stb. Egy-egy bejegyzés esetleg csak 3-5 sor. De a bejegyzések egymásutánisága kirajzolja 2-4 év általános összefüggéseit, a változások folyamatát, a gyerek egy másik intézménybe, pl. az iskolába készül, a pedagógusoknak pedig összegezniük kell.

Az Összefoglaló és továbblépő rendszeres használata megelőzi a kampányszerű, kapkodó munkát, idő és tartalmat biztosít az egyének differenciált neveléséhez. Ez a rész segíti a vezetőt, a szakembereket vagy a szülő rövid tájékoztatását. Ha a modul folyamatos, akkor előnyös „mérőeszköze” lehet nemcsak a gyerekeknek, hanem a pedagógiai munka minőségének is.

Nem adható ki a szülőnek, de az összegzések segítik az óvónőt a szülő korrekt tájékoztatásában is.

9. Felhasználható tudás, kultúrtechnikák – az egy csoportban dolgozó pedagógusok műveltségi területeket érintő gyűjteményét (mesék, dalok népi és kortárs szerzők művei, multikulturális agyaggyűjteményünkből, kompetencia program csomag ajánlásaiból készített gyűjteményből válogatás, játékok, kísérletek, stb.) tartalmazza, amellyel hosszabb távon kívánnak együtt dolgozni. Befolyásolják az Országos alapprogramban ajánlott tevékenységek, helyi sajátosságok, csoportösszetétel. Együttműködés és tájékoztatás érdekében kiadható a szülőknél.

10. Felkészülés a helyzetek szerint

Tág keretbe foglalja azokat a helyzeteket, amelyekben egy vagy néhány kisgyerek lehetőségei elképzelhetők. Ezek alapján megtervezhető, milyen felnőtt-feladat látszik célravezetőnek a továbblépéshez. Például a gyerekre vonatkozó: figyelem szóródása, tehetséggondozás vagy önállóság szempontjai; a felnőttre vonatkozó: bánásmód, kultúrtechnika, műveltségi anyag konkretizálása vagy a családdal való együttműködés szempontjai. Az átfedés csak látszólagos, mert ezek a modulok – pl. az Összefoglaló és továbblépés – inkább általános, nagyobb összefüggéseket tartalmaznak. A 10. modul – a Felkészülés a lehetőségek szerint – már finomabb részleteket jelölhet ki. Táblázatos

formájában a tervezést ajánló címszavak program semlegesek, inkább a 3 – 7 éves gyerek hétköznapi helyzeteit jelzik. A hat címszó lehetővé teszi a pedagógusnak a választást is. Például az amit tervez, hová kerüljön: az aktivitások, a játék helyzeteihez vagy inkább a mozgásos helyzetekhez. Lényeges újítás, hogy a tervezés címszavai eltérnek a Gyerek-lap(7. modul)fogalmaitól. Azok a pedagógusok, akik mind a 7.,mind a 10. modult használják, sokrétűbben tudják követni nemcsak az egyes gyerek fejlődését,hanem saját hatékonyságukat is. Újdonság a tervezésben a gyűjtés és a tárgyak szempontjainak megjelenése. Eszerint a folyamattervezésben jelentős helyet kap az a tudatosság, ami a helyi sajátosságokat és a résztvevőket egy-egy új élmény alapján változatos módon hozza kapcsolatba a környezettel. A nekünk fontos részben lehetővé teszi a folyamat tervezésben az ismétlés, a szakmai korrekció lehetőségét.

12. Látogatók a csoportban A csoportélet egészét azok látják át mélységben, akik naponta résztvevői, irányítói, sőt felelősei a történéseknek (pl. a csoporttal dolgozó két pedagógus). Főleg ezeknek a felnőtteknek ajánljuk, hogy legyen a Folyamatkövető Naplóban áttekintésük arról, ki,mikor és hogyan „lépett be”, milyen módon befolyásolta a – csak komoly munkával elérhető – nyugalmat. Hiszen mind a kisgyerekeknek, mind a velük foglalkozó felnőtteknek erre nagy szükségük van. A 12. modulban feljegyzés készülhet, ha egy-egy szülő hosszabb időt töltött a csoportban. Erről a pedagógus írjon röviden. Szintén ő készítsen feljegyzést az orvos, a védőnő, a logopédus vagy a pszichológus jelenlétéről és hatásáról. A modul kivehető, odaadható pl. a vezetői látogatáshoz, majd visszahelyezhető. Akár 3-4 év távlatában még az is feltárható, hogyan hatott egy-egy látogató nemcsak a gyerekekre, hanem a pedagógusra vagy éppen a dajka-asszisztensre. Ennek a résznek az értéke az is, hogy a látogatók maguk elolvashatják, önkéntelenül vagy tudatosan felfedezhetik, mi előnyös, mi hátrányos hatású ebben a csoportban mások látogatásakor. Így közvetve ők maguk is tanulhatnak, főleg mert ez a gyerekek érdekében fontos.

Ehhez a napló modulhoz a nyugalom érdekében a csoport látogatókkal szemben támasztott alapvető kéréseink:

- csendben, váltócipőben lépjen a csoportba,
- a bent lévőkkel elég ha fejbólintással üdvözlí,
- hasznos lesz ha minél többet jegyzetel,
- ha a gyerek kezdeményez kapcsolatot tapintatosan kell jelezni, hogy most másra figyel,
- ne beszéljen át a gyerek feje fölött, ne gondolja, hogy nem érti.

KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ GYERMEKEK NEVELÉSE

Az integráció megvalósítása

Sajátos nevelési igényű gyerek óvodai nevelése

A gyerekek rehabilitációs, rehabilitációs célú fejlesztésének az alapja a szakértői bizottság szakvéleménye. Az óvodai közösségbe csak olyan sajátos nevelési igényű gyerek integrálható, aki a többiekkel együtt nevelhető. Az önállóság minimális szintjén álló gyerek – ha szülei együttműködnek az óvónővel- tagja lehet bármelyik óvodai csoportnak. Az együtt nevelés legeredményesebb formája a többi gyerek között párhuzamos tevékenységként kezdeményezett fejlesztő játék. Nevelési stratégiánkban meghatározó Vigotszkij defektológia szemlélete amely a fejlesztésben, a nevelésben a kerülőutak keresését helyezi előtérbe.

Alapvető elveink közé tartozik a másság elfogadása, egy-egy gyerek eltérő fejlődési ütemének figyelembevétele az egész óvodai élet során. Úgy gondoljuk minden gyereknek sajátos, egyénre szabott stratégiai programra van szüksége a nevelésében. Szemléletmódunkban alapvető, hogy a különös gyerekekre is érvényesek az egyéni fejlődés általános törvényszerűségei. A különbségek egyénenként csak az arányok eltolódása, a személyiséget érő komplex hatások miatt változatosak. A nevelőnek tájékozottnak kell lennie az okokról, az alkalmazható gyógypedagógiai eljárásokról, de ez nem nyújt kellő támpontot ahhoz, mit tegyen, a csoportos helyzetek hétköznapjaiban.

Ezekben a kapcsolatokban is érvényesülnie kell a természetességnek, az értelmes kommunikációnak, a kivárásnak, megszólíthatóságnak. Az óvónők akciói-interakciói modellértékűek, és nemcsak a gyerekek szempontjából.

A napirend során a gyerek mindig csak annyi segítséget kap ami a további cselekvéséhez szükséges.

Az óvónők, dajkák közösen döntethetnek sajátos nevelési igényű gyerek csoportba fogadásáról. Figyelembe vesszük a csoport összetételét, létszámát.

Sajátos nevelési igényű gyerek optimális nevelése érdekében az óvónők, dajkák gyógypedagógiai ismereteinek bővítése folyamatos feladat.

Cél: *Az érzelmi biztonság, a kölcsönös kommunikációra épített inkluzív nevelés.*

Feladat:

- *elsősorban időt kell biztosítani a stabil kapcsolatok kialakítására, az érésre;*

- *arra kell építeni ami van, ezért: a gyerek megismerése, részletekre kiterjedő tényszerű megfigyelése – folyamatos elemzés – egyeztetés szakemberrel – személyre szabott együttműködési terv a Folyamatkövető naplóban – napi feladat meghatározás;*
- *stabil és folyamatos kapcsolattartás szakemberrel, gyógypedagógussal;*
- *szülők tényszerű tájékoztatása, felkérés hogy a sétákon, kirándulásokon lehetőségeikhez mérten vegyenek részt: a megismerés, elfogadás, kapcsolatok alakulása érdekében;*
- *szülőkkel rendszeres kapcsolattartás, szakszerű segítség, kölcsönös konzultáció;*
- *az élettér alakítása – segítse a gyerek önállóságának érvényre jutását pl. a galériák használatának lehetőségét minden esetben össze kell vetni az érintett gyerek belátási képességeivel. Bútorok átrendezésével, szivacsok, nagy labdák, mozgás fejlesztő eszközök használatával segíteni az önálló mozgás, felfedezés, saját élményű tanulás megtapasztalását;*
- *a szükséges segédeszközök beszerzése anyagi lehetőségeinkhez mérten.*

Testi fogyatékos gyerekre irányuló legfontosabb nevelési célok, feladatok

Cél: *a saját, egyéni fejlettségéhez megfelelő tapasztalatok nyújtása és megfelelő cselekvések és tevékenységek megtanítása, azok alkalmazása;*

- *gyerek mozgásnevelésének speciális, egyénre szabott megsegítése, az akadálymentes környezet megteremtése;*
- *a mozgásrendszer működésének optimális szintre emelése.*

Feladat:

- *a károsodott tartási és mozgási funkciók korrekciója, kompenzációja;*
- *mindennapos tevékenységre nevelés, gondozás, önkiszolgálás és eszközhasználat kialakulásának segítése.*

Értelmi fogyatékos gyerekre irányuló legfontosabb nevelési célok, feladatok

Cél: *kislépések elvét alkalmazva cselekvésbe ágyazottan kellő időt, alkalmat biztosítani azoknak a funkcióknak, képességeknek a megérésére, kibontakoztatására, amelyek elmaradást vagy zavart mutatnak.*

Feladat:

- *alapmozgások, beszédértés, szókincs bővítés, kooperációs készség fejlesztése;*
- *alapvető önkiszolgálási szokások kialakítása;*

- *adekvált játék használat elsajátítása, kognitív funkciók fejlesztése.*

Beszéd fogyatékos gyerekre irányuló legfontosabb nevelési célok, feladatok

Cél: az anyanyelvi nevelést középpontba állító speciális terápiákat alkalmazó, intenzív, komplex nevelési környezet kialakítása, melyben növekedhet a gyerek kommunikációjának hatékonysága, fejlődhet önbizalma, közlékenyebbé, sikeresebbé válhat.

Feladat:

- *szoros együttműködés a terápiát alkalmazó logopédussal, más szakemberrel.*

Autista gyerekre irányuló legfontosabb nevelési célok, feladatok

Cél: elemi adaptív viselkedés kialakítása.

Feladat:

- *fogyatékoság specifikus környezet, eszközök, módszerek és szokásrendszerek kialakítása, szociális kommunikációs készség célzott fejlesztése.*

Kiemelten tehetséges gyerekek nevelésére irányuló legfontosabb nevelési célok, feladatok

A fejlesztő munkánk egyik kritikus pontja, hogy milyen életkorban kezdjük el a speciális tehetségfejlesztést. Az óvodáskor „alapozó” korszaknak tekinthető, elsősorban a megfelelő érzelmi fejlődést kell biztosítani a gyerekek számára azzal, hogy „törődünk” velük, s engedjük őket játszani.

Cél: tehetséges gyerekek felismerése, gondozása, fejlesztése.

Feladat:

- *Támogató és szakszerű környezet megteremtése, amelyben a tehetség ígéretei minél korábban felfedezhetők, és kiemelkedő képességeik továbbfejlesztése biztosított.*
- *A gyermekek tehetségével összefüggő területének erősítése*
- *Kiegyensúlyozott, elfogadó, szeretetteljes óvodai légkör megteremtése*
- *Feltöltődés, pihenés, elvonulás lehetőségének biztosítása*
- *Integráló tehetséggondozás, mely a „tehetségígéreteket” egész személyiségének komplex fejlesztésére irányul.*

Személyi feltételeink

A nevelésben részt vevő személyek intézményünkben:

- ▶ óvodapedagógusok
- ▶ logopédus
- ▶ gyógypedagógus
- ▶ pedagógiai asszisztensek
- ▶ dajkák

Az óvodában az integráció megvalósításához nélkülözhetetlen a gyerekek speciális nevelési szükségleteire szakosodott gyógypedagógus foglalkoztatása.

Fejlesztési kompetenciák

<i>Sérült terület</i>	<i>Gyógy- testnevelő</i>	<i>Gyógy- pedagógus</i>	<i>Logopédus</i>	<i>Pszicho- pedagógus</i>	<i>Tanulásban akadályozottak fejlesztése</i>	<i>Nyelvi és beszédfej- lesztő</i>	<i>Dráma- pedagógus</i>
<i>Mozgás</i>	<i>x</i>	<i>x</i>					<i>x</i>
<i>Látás</i>		<i>x</i>					
<i>Hallás</i>		<i>x</i>	<i>x</i>				
<i>Értelmi</i>		<i>x</i>			<i>x</i>		<i>x</i>
<i>Beszéd</i>		<i>x</i>	<i>x</i>			<i>x</i>	
<i>Autizmus</i>		<i>x</i>		<i>x</i>			
<i>Pszichés</i>		<i>x</i>		<i>x</i>			<i>x</i>

A speciális ellátás lehetőségei

<i>Sérülés</i>	<i>Intézményen belül</i>	<i>Intézményen kívül</i>
<i>Mozgás</i>	<i>preventív gyógytorna és nagy- és finommotorika fejlesztés</i>	<i>Gyógyújszás</i>
<i>Beszéd és kommunikáció</i>	<i>logopédiai terápiák</i>	
<i>Értelmi akadályozottság</i>	<i>gyógypedagógiai fejlesztés</i>	
<i>Pszichés</i>	<i>fejlesztőpedagógia</i>	
<i>Orvosi, pszichológusi esetek</i>		<i>Szakorvosok, nevelési tanácsadó, szakértői bizottság</i>

Etnikai kisebbségi gyermekek óvodai nevelése

Gyerekeink nevelésében az elvek azonosak, mert számunkra minden gyerek más és más, egyedi és egészleges személyiség. A nevelés folyamatában nem fontos, hogy milyen származású, de fontos szempont a gyerek megismerése és megértése miatt. Különböznek, de azonosak is, hiszen ugyanúgy gyerekek mint magyar társaik.

Mind elvi síkon, mind gyakorlatban igyekszünk az adott családokkal megismerkedni, jó kapcsolatot kialakítani. Nem vagyunk könnyű helyzetben, mert több nyelvjárásból és közösségből – érkeznek hozzánk, pl. oláhok,beások, zenészek. Körzetünkben éppen ezért nem kéri a szülők az iskolában sem a cigány nyelv tanítását. A gyerekek sajátos szociolingvisztikai környezetből érkeznek hozzánk. Ritkán kétnyelvű családokból, leggyakrabban magyarul beszélő, de cigány szavakat kifejezéseket használó közegekből.

Cél:

- a gyerek egyéni fejlettségének megfelelő, reális toleranciára való nevelés, a különbségek enyhítésével, az esélyegyenlőség segítése.*

Feladat:

- a gyerekek fejlettségének megfelelő, reális autonómiára alkalmas környezet megszervezése;*
- a gyerek megismerése, általánosításoktól mentes megfigyelése, egyénre szabott stratégiák kidolgozása;*
- Folyamatkövető naplóban – a különbségek enyhítésére vonatkozó nevelési feladatok rögzítése;*
- praktikus intelligenciájuk, sajátos tudásuk, érdeklődésük felhasználása különböző helyzetekben;*
- kulturális azonosságok felfedeztetése –viselkedési szabályok, csoportnormák.*
- Sajátos kultúrájukból vett mesék, versek, dalok felhasználása, Multikulturális anyaggyűjteményünk folyamatos bővítése;*
- mozgást segítő eszközök minden napos használata,*
- magyar nyelvű szókincsük bővítése - a megértés, használat szintjén;*
- sok és változatos eszköz biztosítása a beszédértés fejlődése érdekében;*

- *rendszeres óvodába járás figyelemmel kísérése – szülők meggyőzése;*
- *az élménynyújtás érdekében a közös kirándulásokon való részvétel elősegítése;*
- *a szülők tájékoztatása kötelességeikről, jogaikról – a gyerek érdekében – a konfliktus forrásainak értelmes kikerülése miatt.*

Migráns gyerekek óvodai nevelése

Migráns gyerek az a gyerek, aki, valamint akinek a családja nem magyar állampolgár, és munkavállalás vagy tanulás céljából tartózkodik Magyarországon, illetve menekült státuszú.

Cél:

- *a programban megfogalmazott célok mellett, az egyéni identitás, a befogadó társadalomba való beilleszkedést segítő képességek, készségek kialakítása.*

Feladat:

- *gyerek megismerése, általánosításoktól mentes megfigyelése, egyénre szabott stratégiák kidolgozása.*
- *sajátos kultúrájukból vett mesék, versek, dalok felhasználása.*

ÓVODÁNK GYERMEKVÉDELMI FELADATAI

Az óvodában - a családi nevelést kiegészítve - óvjuk, védjük, neveljük, szocializáljuk a gyermekeket, figyelembe véve az eltérő fejlődési ütemüket. Programunk alapja a prevenció, érvényesülését ezen a területen is kiemelkedően fontosnak tartjuk.

Mivel óvodánk a város peremterületén helyezkedik el, sok az újjonnan beköltöző család, így gyermekeink családi háttere, életkörülménye is különböző, igen vegyes.

A cigányszármazású, munkanélküli és a jó anyagi háttérrel rendelkező családok gyermekei egyaránt megtalálhatók óvodánkban.

Az eltérő szociális, társadalmi környezetből érkező gyerekek gondozása, nevelése eltérő differenciált bánásmódot kíván.

Cél:

- *prevenció, a gyerekek hátrányos helyzetének csökkentése és a veszélyeztetettség kialakulásának megelőzése, hátrányok kompenzálása, esélyegyenlőség biztosítása,*
- *tehetséges gyerekek gondozása, fejlesztés.*

Óvónők feladatai:

- *év elején a családok helyzetének felmérése, a szülők tájékoztatása jogaikról, kötelességeikről, a városban működő szociális lehetőségekről;*
- *személy szerinti segítség a megfelelő nevelési és anyagi támogatás;*
- *igénylésében, a nyomtatványok kitöltésében azok begyűjtése, továbbítás a gyermekvédelmi felelős felé;*
- *az elbírált kérelmek nyilvántartása a Folyamatkövető naplóban;*
- *családlátogatás, fogadóóra szükség szerinti kezdeményezése ,azok megtartása, ezekről feljegyzés készítése a Folyamatkövető naplóban;*
- *bármilyen veszélyeztetettségi körülmény észlelése esetén jelzés a gyermekvédelmi felelősnek, óvodavezetőnek;*
- *tájékozódás a veszélyeztetettség megszüntetésének lehetőségeiről, azok segítése a megfelelő szakemberrel, rögzítése a Folyamatkövető naplóban;*
- *a hátrányos, halmozottan hátrányos, veszélyeztetett gyerekek folyamatos óvodába járásának figyelemmel kísérése, segítése;*

- *egyenre szabott terv készítése a hátrányok kompenzálása, a tehetség - gondozásra.*

Gyermekvédelmi felelős feladatai :

- *év elején a hátrányos és veszélyeztetett gyerekek adatainak begyűjtése az óvónőktől, rögzítése a gyermekvédelmi nyilvántartásban;*
- *adható támogatások nyomtatványainak begyűjtése, összegzése, továbbítása az óvodavezető felé;*
- *az odaítélt támogatások továbbítása az óvónők felé, rögzítésük a nyilvántartásban;*
- *igény szerint családlátogatáson, fogadóórán való részvétel;*
- *veszélyeztettség esetén az óvónőktől átvett adatok továbbítása az óvodavezetőnek, megfelelő szakemberrel folyamatos kapcsolattartás, a megtett intézkedések nyomon követése, továbbítása az óvónők felé, ezek írásban való rögzítése, csatolás a nyilvántartáshoz;*
- *a hátrányos és veszélyeztetett gyerekek óvodába kerülésének, folyamatos óvodába járásának figyelemmel kísérése ;*
- *a gyermekvédelmi feladatokat ellátó intézmények elérhetőségének közzététele mindenki által jól látható helyen;*
- *kölcsönös információcsere, esetmegbeszéléseken részvétel;*
- *rendszeres konzultáció a körzet családgyógyózával.*

Gyermekvédelmi munka várható eredményei

- *A családok bizalommal fordulnak hozzánk, nevelési és anyagi problémáikkal egyaránt,*
- *A veszélyeztetett és hátrányos helyzetű gyerekek rendszeresen óvodába járnak, és érvényesülnek mindazok a jogok és lehetőségek amelyek minden gyereket megilletnek.*

A FEJLŐDÉS JELLEMZŐI ÓVODÁSKOR VÉGÉRE

A gyerekek 3-4 éves óvodai fejlődését, fejlesztését a Folyamatkövető napló rögzíti. Tartalmazza azokat a kis lépéseket ahogyan az adott gyerek személyiségében a különböző képességek, készségek - szociális és biológiai érései - nem egyszerre és nem egyenletesen fejlődnek. Sajátosan csak órá jellemző, egyedi módon.

Az iskolai életre való alkalmasság értelmezése alapvetően az önálló, illetve a befolyásolható figyelem terjedelméből és minőségéből indul ki. Vezető szempontunk az önálló aktivitás tartalma, a játékban is megfigyelhető kitartó cselekvés, a sajátos tanulási stratégiák alkalmazása. A feladattudatot a társas kapcsolatokban, az önállóan választott feladatokban, bizonyos eszközök és tartalmak önálló használatában értelmezzük.

A gyereket óvodás létének utolsó napjáig óvodásnak tekintjük, de iskolába lépés előtt újra áttekintjük az alábbi szempontokat, amelyek egyben a mérést, értékelést is szolgálják.

Rendelkezik a szocializációhoz szükséges szokásokkal, képességekkel

- *ismeri az együttélés elemi szabályait (köszönöm, kérem, stb)*
- *képes együttműködni társaival;*
- *képes a közös megegyezésre;*
- *a megtanult szokásokat alkalmazza;*
- *többféle konfliktus-megoldási módokat használ;*
- *segíti társait;*
- *képes a kiváráásra;*
- *képes elviselni a kudarcot, javít, újra próbálkozik;*
- *képes dönteni egyszerű helyzetekben,*
- *önként vállal munkát, kitartó,*

Önként vesz rész kommunikációs helyzetekben: kezdeményez felnőttel, gyerekekkel egyaránt, kérdez, válaszol, vitatkozik

- *képes igénye, információi, gondolatai szóbeli kifejezésére;*
- *beszéde tiszta, érthető, folyamatos;*
- *helyesen fogalmaz, jól használja a toldalékokat, ragokat, a térbeli viszonyokat jelentő névutókat*
- *beszédében fellelhetők az összefüggések, következtetések;*
- *képes rövid mesét vagy részletet, élményeit önállóan elmondani;*
- *képes mondókát, verset emlékezetből felidézni;*
- *gondolatait, érzelmeit érthetően kifejezi;*
- *mások által elmondott szövegeket, összefüggéseket megérti;*
- *a cselekmény szempontjából lényeges elemeket képes felidézni;*

- érti, használja a metakommunikációt;

Képes a térben tájékozódni változó viszonyrendszerben is

- képes az óvoda épületében, udvarán tájékozódni
- mozgása folyamatos, helyes a mozdulatok egymásutánja;
- eszközhasználata célszerű;
- sikeresek az egyensúlyozó mozgások (guggolás, pörgés, egyensúlyozó járás, lépcsőzés);
- eredményesen méri fel a térbeli viszonyokat (elhelyezkedés, távolság a futáshoz, hely a játékfajtaához);
- biztos a térbeli tájékozódásban (előre, oldalra, mögé, jobbra, balra);
- képes változó tempójú, ritmusú, irányú mozgásra;
- fogása biztos különböző alakú, nagyságú tárgyak használatakor;
- kialakult a jobb- vagy balkezesség dominanciája;
- jól működik a szem-kéz, szem-láb koordinációja;
- finommotorikája fokozatosan, folyamatosan fejlődik;
- állóképessége, teherbíró képessége megfelelő;

Elmélyülten, kitartóan érdeklődik játéktárgyak, jelenségek, változások iránt, egyedül, egy-két társsal, felnőttel

- kettős tudata kialakult, a csodás elemeket elkülöníti a valóságtól;
- képes tárgyak, jelenségek összehasonlítására, észrevesz azonosságokat, különbségeket;
- azonos kategóriákba tartozó elemeket felismer;
- gondolkodási műveleteken keresztül képes az ítéletalkotásra;
- felismeri az ok-okozati összefüggéseket;
- el tud vonatkoztatni konkrét helyzettől;
- képes következtetésekre, ítéletalkotásra;
- képes cselekvés útján problémahelyzetet megoldani

Játszásához létrehoz, szerkeszt, alkot különböző kiegészítő eszközöket

- a megtervezett vagy végzett tevékenységhez a hiányzó tárgyakat ötletei megvalósításával pótolja, önállóan vagy kevés segítséggel;
- tudja, hol találja a szükséges anyagokat;
- bátran kérdez, ha szükséges segítséget kér társaitól vagy a felnőttől.

Megkezdett cselekvést kitartóan végez, képes befejezni

- *kitartó a játékban, egyéb tevékenységben, nem csapongó;*
- *képes erőfeszítésre a megoldásért;*
- *megnyilvánul benne a felelősségérzet végzett tevékenységével szemben;*
- *képes előre látni az eredményt;*

Önmaga által választott tevékenységekben képes célokat kitűzni, megszervezi a végrehajtás módját, a felhasználható eszközöket, kiválasztja a helyet és az időt

- *képes játéktevékenységét vagy egyéb tevékenységét önmaga megválasztani, annak a megfelelő helyet megtalálni, önállóan vagy kis segítséggel „berendezni”;*
- *új momentumokat épít be a játékba;*

Tevékenységeiben a maga állította szabályokat betartja, betartatja. A mások által felállított szabályokat is betartja

- *képes szabályokat kitalálni, felállítani, módosítani;*
- *felfogja a szabály lényegét;*
- *egyre több szabályt képes betartani;*
- *észreveszi, belátja, korrigálja hibáit, tévedéseit;*
- *elfogadja a viselkedésével kapcsolatos észrevételeket, meghallgatja társai véleményét;*
- *képes akarátát érvényesíteni vagy alárendelni másokénak;*
- *rugalmas a megváltozott helyzetben;*

Figyelme tartós a felnőtt által kezdeményezett helyzetekben is

- *képes tudatosan irányítani figyelmét egy-egy feladat elvégzése során;*
- *koncentrál az adott feladatra;*
- *működőképes a figyelemmegosztása;*
- *érzelmeit képes differenciáltan kimutatni (öröm, bánat, düh, stb)*

Önmaga is kezdeményez a felnőttel tanulási helyzeteket

- *az észlelt jelenségek okaira kíváncsi, kérdez;*
- *érdeklődik környezetének világáról, életéről: élőlények, időjárás, természeti változások, gépek, szerkezetek, mennyiségek, emberek világa, stb*
- *manuális tevékenységeket kezdeményez;*
- *igénye van környezetének szépítésére, megóvására;*

Az óvoda iskola átmenet érdekében fontosnak tartjuk, hogy a család együttműködik az intézménnyel, folyamatosan érdeklődik a gyerek fejlődését illetően, fogadó órákon, ünnepeinken aktívan részt vesz.

A PROGRAM MEGVALÓSÍTÁSÁNAK SZEMÉLYI FELTÉTELEI

Pedagógusi attitűdünk alapja: a tudományosan megalapozott optimista gyerekkép, a nevelési folyamatban arra épít ami van. A gyerekek megismerése, egy-egy gyerek sajátos tudása a fontos: az erre építhető képesség, készség fejlesztése, és a prevenció.

Szem előtt tartja a tapintatot, a kivárást, az arányos távolságokat.

A legfontosabb a nevelőtestület rendszerezett, folyamatos és szakaszos együttműködése, a hatékonyság, a minőség és a bevalás érdekében. Ebben a folyamatban kiemelkedő az önkontroll, kontrol működése.

A nevelőtestületünk többségére jellemző a nyitottság, a megújulásra való képesség.

HUMÁN ERŐFORRÁS

<i>Pedagógusok száma:</i>	<i>17 fő</i>
<i>Pedagógiai munkát közvetlenül segítő dajkaképzőt végzetek száma:</i>	<i>8 fő</i>
<i>Egyéb segítő munkatársak- pedagógiai asszisztensek; óvodatitkár</i>	<i>2 fő</i>
<i>Egyéb segítő munkatársak –karbantartó- udvaros, takarító</i>	<i>2 fő</i>
<i>Szak és egészségügyi szolgálat külső segítő szakemberei:</i>	<i>gyermekorvos, védőnő, családgyógyász, szakszolgálatok szakemberei</i>

NEVELŐTESTÜLET KÉPZETTSÉGI MUTATÓI

<i>Óvóképző főiskolát végzett pedagógusok száma:</i>	<i>15 fő</i>
<i>Szakvizsgálattal rendelkező pedagógusok száma, szakterület megnevezésével:</i>	<i>2 fő vezető óvodapedagógus 1 fő gyógytestnevelő</i>

Az önkormányzat által elvárt takarékos létszámgazdálkodás érdekében, csak a törvény által meghatározott minimális létszámot foglalkoztatjuk, törekedve a minőségi színvonal megtartására, esetleges emelésére.

Eredményes munkavégzésünk érdekében belső átszervezésekkel törekszünk az egyéni arculathoz alkalmazkodó, érdeklődő nevelői közösségek kialakítására.

A felnőtt együttműködés fóruma

Munkacsoportok és témák	Szereplők	Felelősök	Időszak
Neveljünk együtt - témákat a szülőkkel együtt az óvónők tervezik - tájékoztató, tájékoztató - határok, elvárások, egyeztetések	szülők óvónők meghívott vendégek	csoport óvónők	negyed évente
Fogadóóra - tájékoztató, tájékoztató egy-egy eltelt időszakról - elképzelések egyeztetése iskola előtt - szociális vagy nevelési segítség lehetősége	szülők óvónők más szakember	csoport óvónők	csoportonként havonta egy alkalom kijelölt napon időpont egyeztetéssel és igény szerint
Családlátogatás - tájékoztató, konkrét probléma felkutatás	szülők, óvónők, gyermekvédelmi felelős	óvónők, gyermekvédelmi felelős	szükség szerint
Szakmai testületi értekezlet-Nevelési - szakmai összegzés - esetmegbeszélés - probléma felvetés, javaslatok a probléma megoldásra, megoldásokról beszámoló, összegzés - házi továbbképzés	nevelőtestület óvónők meghívott vendégek	vezető megbízott óvónők	évente öt alkalommal
Munkatársi értekezlet - tájékoztatás, - egyeztetések - visszajelzések - információcsere - probléma megoldások	vezető, vezető-helyettes óvónők, dajkák esetenként karbantartó	vezető vezető-helyettes	félévente illetve szükség szerint
Technikai munka értekezlet - tájékoztatás, - egyeztetések - visszajelzések - információcsere - probléma megoldások - gondozási és egyéb tevékenység, tárgyi feltételek stb.	vezető, vezető-helyettes dajkák, kiegészítő személyzet esetenként karbantartó	vezető vezető-helyettes	havonta illetve szükség szerint
Testületi értekezlet-rövid szakmai (TÉR) - tervek - tájékoztatás, tájékoztató - lehetőségek - információcsere - eltelt időszak értékelése - adódó problémák megbeszélése - szervezési feladatok- heti programok	délelőtti óvónők és a reggeli dajkák	vezető-helyettes munkaközösség-vezető	hetente
Trió - tervek megvalósulás egyeztetése - gyerekekről szerzett tapasztalatok összegzése - következő időszak tervezése - szervezési feladatok	egy csoportban dolgozó óvónők és csoport dajka	vezető-helyettes munkaközösség-vezető	hetente
Munkaközösségi találkozók - a nevelőtestületet érintő szakmai kérdések, - továbbképzések	Munkaközösség	munkaközösség-vezető	évente öt alkalommal, témától függően változó időtartammal, szükség szerint
Hospitálások-követő konzultáció	logopédus, fejlesztő pedagógus, külső szakember, szülő	csoport óvónők,	szükség szerint

TÁRGYI FELTÉTELEK

Elsősorban megfelelő és szép környezetet kívánunk kialakítani a gyerekek csoportszobai és csoportszobán kívüli életéhez. Az udvaron és a szobában is esztétikailag megfelelő eszközöket, változatos „miből-mit” tárgyakat kínálunk. Az eszközvásárlások előtt figyelembe vesszük, hogy a játszás feltételeihez, valamint az egyéni és mikrocsoportos fejlesztésekhez más-más eszközökre van szükség. Az óvónő a gyerekek igényeiből fakadóan is, - élve módszertani szabadságával, -bővítheti a csoport eszközrendszerét. Egy-egy folyamatában mindig bővülő játékszituáció sokszor különleges eszközöket, anyagokat igényel. A lehetőség megteremtéséhez tartozik, hogy mindenből elegendő, a gyerek által is elérhető eszközök legyenek a csoportszobában. Meglevő tárgyi lehetőségeinket aktív pályázat - figyeléssel és pályázat - írással is törekszünk bővíteni.

Óvodánk alaptevékenységi körében ellátja a sajátos nevelési igényű gyerekek óvodai nevelését, ezért szükséges sérülés - specifikus játékok, tájékozódást segítő eszközök, berendezések megléte, folyamatos beszerzése.

Bútoraink esztétikusak, természetes anyagból készültek. Többségük mozgatható, hogy a gyermekek játékgényeiknek megfelelően áthelyezhessék, ezáltal is biztosítva a nyugalmat, az intimitást, a mozgáslehetőséget.

Minden csoport rendelkezik megfelelő mennyiségű képesség-, kommunikáció emlékeztetőfejlesztő stb. játékkal. Udvarunk több funkciós szerepet tölt be, lehetőség van szabad játékra, mozgásra, pihenésre, játszásra, a csoportszobai játékok folytatására. A hatékonyság növelésére tudatosan és igényesen kiválasztott eszközöket biztosítunk.

- *Mozgáskultúrát, mozgásfejlődést segítő, mozgásigényt kielégítő eszközeink: Wesco elemek, Greiswald, Body roll, gólyaláb, egyensúlyozó háromszög, egyensúlyozó hinta, egyensúlyozó tányér, trambulín, szöcskelabda, mászó létra, labdák, kötelek, karikák, zsámoly, bilibó, élmény tölcsér, egyensúlyozó lap, szobai hinta, „szöges labda,” buzogány, torna bot, babzsák, bordásfal, tornapad, golyók ládában, sítalp, gördeszka, maugli talp, torna szalagok, bokszzsák, alagút, rálépő libikóka, szobai, torna szőnyegek, szánkó, fenék csúszka, hokibotok, teniszütők, Twisters játék, stb.*

- *Szerkezet látást segítő eszközök: lego, kapla, brió, dublo, jáva, logi-vár, : mágneses építő, mesekocka, puzzle / rész-egész viszony/ , tüske, különböző anyagu barkácsolók, nagyméretű kockák, stb*
- *Szerepjátékokhoz tartozó eszközök: különböző kellékek az „ átváltozáshoz”: jelmezek, kalapok, sapkák, fátylak, fejdíszek, csipkeruhák, szijak, táskák. Babaszobai- konyhai kellékek: babák, edények, babaruhák, műanyag és fából készült hús, sajt, kenyér félék, stb.*
- *Kommunikáció eszközei: Falu város készlet, anyanyelvi készlet, maszkok, bábok, bábparaván, applikációs képek, könyvek, mese figurák fából, vetítő dia sorozatokkal, fotók, képek, foglalkoztató füzetek stb.*
- *Zenei készséget elősegítő eszközök: zenei készlet (xilofon, harang, háromszög, dob.) CD lejátszó, stb.*
- *Szabályokhoz kötődő játékok: Matrix, Logico, Érzékelő játék, Játsszál okosan, Labirintus, Ügyes boci, Memoria, társasjátékok, Minimat, Mesekocka, Logikocka, Educa, Ravansburger, Keller Mayer, Discovery toys, Stabilitás, Borrás Keller Mayer Tastaro, National Geographic játékok , Kuka Tündér, Értékes, értéktelen, Emberek, állatok, növények világa, Közlekedés világa stb.*
- *Kísérletezést segítő eszközök: távcső, mikroszkóp, nagyító, vizes asztal, homokozó asztal, DVD lejátszó, vizes játék, piacos játék, földgömb stb.*
- *Tárgyak, anyagok, eszközök: ceruza, festék , agyag, gyapjú, fonalak, cérnák, szalagok , gyöngy, viasz, gumi, spárga, olló, barkácsolási eszközök: kalapács, ár, harapófogó fűrő, csiszoló papír, mérőszalag gipsz és kiöntő formák, csipeszek, ragasztók, ragasztó szalagok, különböző minőségű és méretű színű papírok, /csomagoló, celefán is/ különböző gyurmák: plasztilin, liszt, főzhető, söprű, lapát, gereblye, kosarak, sütéshez gyúródeszka, nyújtófa, kiszúró formák, üvegek , homok, drótok, fonalak, spárgák, cérnák, szögek, dobozok, tű, szívószál, gyertyák, növény prés, mikrofon, diktafon, videó kamera, fényképezőgép, hőmérő, égető kemence, ragasztópisztoly stb.*

Infokommunikációs (IKT) lehetőségek alkalmazása a gyakorlatban

Az intézményben 1 db videokamera, 2 db televízió, 2 db videó lejátszó, 2 db DVD lejátszó, 2 db fénymásoló, 1 db projektor, 1 db számítógép, és 2 db notebook, 4 db digitális fényképezőgép, 1 db diktafon van.

A Maci csoportban: Roadstar mini hifi, Süni csoportban: Sony mikro torony, Mókus csoportban: LG hordozható CD lejátszó, Béka csoportban: LG hordozható CD lejátszó, Micimackó csoportban: Roadstar mini hifi, Manó csoportban: Micro hifi, Őzike csoportban:

Cd lejátszó, Csibe csoportban: Micro hifi áll rendelkezésre, mindezek az eszközök segítik a munkavégzéshez szükséges felkészülést.

A „Neveljünk együtt” szülői értekezleten, a családlátogatásokon, fogadó órákon szerzett tapasztalataink azt mutatják, hogy a gyerekek sok időt töltenek otthon a számítógép a televízió bővületében. A társ iskola pedagógiai koncepciója alapján a számítógépes ismeretek oktatását csak a felső tagozatban kezdik meg.

Az eszközöknek a jó használatát, előbb a felnőtteknek kell megtanulniuk.

Az óvodás csoportok napi életébe, közös döntés alapján, nem engedünk be számítógépet, televíziót, DVD lejátszót.

A gyerekek között az infokommunikációs eszközök közül az alábbiakat részesítjük előnyben: diavetítő, CD lejátszó, digitális fényképezőgép.

Gyermkmunkákról, a csoportban megvalósuló programokról, hagyományokról fotó anyag készítése a csoport óvónők feladata, ezek rögzítése az óvodai számítógépen történik.

Az óvodapedagógusok napi munkájukhoz, felkészüléseikhez használják az óvodai számítógépet, az internet nyújtotta lehetőségeket.

Szakmai anyagok, továbbképzések, információk átadása az elektronikus levelezőrendszeren keresztül valósul meg. Ezen keresztül küldik az óvónők felkészülésüket, és kapják meg az elkészült munkatervet, vagy más szakmai anyagot.

Értekezleteken, továbbképzéseken, szakmai megbeszéléseken használjuk a laptop, projektor eszközeinket. A munkaközösségi találkozókon, a belső továbbképzéseken használunk a fotósorozatokat, videó filmeket, DVD-n található oktató filmeket.

Segíti az intézményi kapcsolattartást a külső érdeklődőkkel az óvoda honlapja.

Az óvoda épülete megfelelő munkakörnyezetet teremt a dolgozóknak, az öltözők, mosdók, kiszolgáló helyiségek meglétével. Lehetőség van a szülők tapintatos fogadására, elmélyült beszélgetésre.

A KAPCSOLATTARTÁS MÁŠ SZINTEREI

Az óvoda kapcsolatot tart azokkal az intézményekkel, amelyek az óvodába lépés előtt (bölcsődék és egyéb szociális intézmények), az óvodai élet során (pedagógiai szakszolgálat intézményei, gyermekjóléti szolgálatok, gyermekotthonok, egészségügyi, illetve közművelődési intézmények) és az óvodai élet után (iskolák) meghatározó szerepet töltenek be a gyermek életében.

A kapcsolattartás formái, módszerei alkalmazkodnak a feladatokhoz és a szükséglethez.

Az óvoda és a városi bölcsődék kapcsolata

Kapcsolattartás célja: *hatékony munkakapcsolat kialakítása. A bölcsődei szokások, szabályok megismerésével, óvodánk, nevelőmunkánk megismertetésével a bölcsőde-óvoda átmenet megkönnyítése.*

Feladatok:

- *felajánljuk a bölcsőde gondozóinak az óvodánkba látogatás lehetőségét;*
- *a bölcsőde gondozóival előzetes tájékoztató-tájékoztató információcsere az óvodánkba kerülő gyerekekről, bölcsődei szokásokról.*

Várható eredményei:

- *óvodánk megismerése*
- *a hatékony befogadás érdekében kölcsönös tájékozódás;*

Az óvoda és a városi óvodák kapcsolata

Kapcsolattartás célja: *hatékony munkakapcsolat kialakítása. Egymás munkájának megismerése. Jó gyakorlatok átvétele.*

Feladatok:

- *közösen szervezett városi továbbképzéseken való részvétel;*
- *közösen szervezett városi rendezvényeken részvétel;*
- *a vezető az óvodavezetők szakmai munkaközösségében való részvétele;*
- *óvodák közti munkaközösségekben részvétel.*

Várható eredményei:

- *hatékony, egymást segítő, korrekt munkakapcsolat;*
- *módszertani kultúra bővülése.*

Az óvoda és az iskolák kapcsolata

Kapcsolattartás célja: az óvoda – iskola átmenet segítése – kiemelten körzetünk iskolával, a Damjanich János Általános Iskolával.

Feladatok:

- *mindkét intézmény részéről, az új dolgozók lehetőséget kapnak a program, elméleti és gyakorlati alkalmazásának megismerésére, hospitálás egymás intézményeiben;*
- *a tanítónők látogatása az óvodában, a leendő első osztályosok megismerése érdekében;*
- *tanítónők – óvónők közös beszélgetése az iskolába menőkről;*
- *az iskolások betlehemi és Gergely napi köszöntésének fogadása az óvodában;*
- *látogatás az iskolában májusban a nagyokkal;*
- *az iskolakönyvtár megtekintése a nagyokkal;*
- *az óvónők látogatása szeptemberben az első osztályban;*
- *évente egy alkalommal óvónő-tanítónő szakmai vitanap;*
- *a két intézmény által szervezett programokon részvétel – pl. továbbképzés, ,családi nap, alapítványi nap, stb.*
- *a város más iskoláival kapcsolatunk alkalomszerű, amennyiben óvodánkból odaérkező gyereket fogad: testnevelés tagozat, énektagozat.*

Várható eredményei:

- *hatékony, együttműködő munkakapcsolat segíti az intézményt váltó gyerekek beilleszkedését;*
- *egymást segítő, támogató szakmai munkakapcsolat.*

Az óvoda és a szakszolgálatok kapcsolata

A kapcsolattartás célja: korrekt, hatékonyan működő kapcsolatrendszer kiépülése a speciális segítséget igénylő gyermekek szakszerű ellátásának érdekében.

Feladatok:

- *a segítséget igénylő gyermekek rászorultságának korai felismerése;*
- *szakszolgálatok mielőbbi megkeresése a problémák hátterének felderítéséhez;*
- *logopédus évenkénti szűrése a tankötelesek körében, súlyos beszédhiba vagy megkésett beszédfejlődés esetén;*
- *hetenkénti egyéni foglalkozások, terápiák megszervezése, bonyolítása;*
- *gyógypedagógus rendszeres látogatása az óvodában – az adódó problémák megbeszélése, az adott gyerek megfigyelése csoportban (szülői beleegyezéssel);*
- *hetenkénti, egyéni foglalkozások megszervezése, bonyolítása;*
- *fejlesztési tervek egyeztetése, konzultáció szakemberekkel, szülőkkel;*
- *szakemberek részéről segítségnyújtás az eszközök, módszerek, segédanyagok kiválasztásában;*
- *előadások, tájékoztatások szervezése szülők részére;*
- *a pszichológus, fejlesztő gyógypedagógus megkeresése az óvónők részéről az adott gyerek fejlődésének nyomonkövetése érdekében;*
- *szakértői vélemény alapján javasolt szakemberrel kapcsolattartás a sajátos nevelési igényű gyermek fejlesztésének érdekében.*

Várható eredményei:

- *az intézmények között hatékony munkakapcsolat jön létre;*
- *az érintett gyermekek megkapják a szükséges fejlesztéseket;*
- *a pedagógusok megkapják a hatékony fejlesztőmunkához szükséges szakmai segítséget;*
- *jó partnerkapcsolat alakul ki az óvoda – szülők – és a szakszolgálatok között.*

Az óvoda és a Gyermekjóléti Szolgálat kapcsolata

A kapcsolattartás célja: hatékony, egymást segítő együttműködés a rászoruló, hátrányos helyzetben lévő családok, gyerekek érdekében.

Feladatok:

- *Gyermekjóléti szolgálat és a családgondozó ügyeleti rendszerének közös kidolgozása;*
- *esetmegbeszélés, team munka kialakítása.*

Várható eredményei:

- *a családok ezen belül kiemelten a gyerek érdekeinek megfelelő intézkedések megtétele, eredményessége, probléma megoldások;*
- *az intézmények között hatékony munkakapcsolat jön létre;*

Az óvoda és a civil szervezetek kapcsolata

A kapcsolattartás célja: a szakmai előrelépéshez, a fenntartható fejlődéshez, környezettudatos szemlélet kialakításhoz kapcsolódó szervezetekkel hatékony, együttműködő munkakapcsolat kialakítása.

Feladatok:

- *szülői szemléletformáláshoz előadások, tájékoztatók, képzések szervezése;*
- *fenntartható fejlődést segítő szervezetekkel való kapcsolattartás.*

Várható eredményei:

- *aktív és tudatos közösségi kapcsolatok alakulnak.*

Az óvoda és a közművelődési intézmények kapcsolata

A kapcsolattartás célja: külső társadalmi környezet megismertetése.

Feladatok:

- *Művészetek háza rendezvényein részvétel: bábszínház, meseszínház, kiállítások, Mikulás nap stb.*
- *Városi Múzeum kiállításainak megtekintése, múzeum pedagógiai foglalkozásokon részvétel;*
- *Városi Könyvtár óvodáskorúaknak szervezett foglalkozásain részvétel;*
- *Királyi Kastély – a város történeti, kulturális életének megismertetésére a gyerekek életkorához kapcsolódó programok, kiállítások látogatása.*

Várható eredményei:

Hazaszeretet, szülőföldhöz kötődés, nemzeti öntudat alakítása.

MELLÉKLET

Az óvoda eszköz és felszerelési jegyzéke

Helyiségek

Megnevezése	Előírás	Tényleges állapot
Csoportszoba	8	8
Több funkciós torna,játék tér	1	1
Logopédiai szoba	-	1
Egyéni fejlesztő szoba	-	1
Játszóudvar	1	1
Óvodavezetői iroda	1	1
Óvodavezető-helyettesi iroda	1	1
Nevelőtestületi szoba	1	1
Orvosi szoba	1	1
Előcsarnok-öltöző-korzó	8	2 x 103,96m ²
Gyermeköltöző,előtér		2x22,5 m ²
Gyermekmosdó, WC	8	8
Kiszolgáló helyiségek		
Felnőtt öltöző	1	7
Elkülönítő szoba	1	1
Tálaló-melegítő konyha	1	1
mosogató	1	
Felnőtt mosdó	1	3
Felnőtt WC	1	1
Mosléktároló	1	1
Raktár	1	4
Szertár (játék,eszköz)	1	4
Sószoba	-	1

Helyiségek bútorzata és egyéb berendezés tárgyai

Megnevezés	Előírás	Tényleges állapot
Óvodai fektető	Gyermeklétszám szerint 1	Előírásnak megfelelő
Gyermekszék	Gyermeklétszám szerint 1	Előírásnak megfelelő
Gyermekasztal	Gyermek létszám figyelembe vételével	Előírásnak megfelelő
Fényvédő függöny	Ablakonként 1	Előírásnak megfelelő
Szőnyeg	Csoportszoba egyötödének lefedésére	Előírásnak megfelelő
Játéktartó szekrény vagy polc	Csoportonként 2	Előírásnak megfelelő
Fektető tároló	Csoportonként	Előírásnak megfelelő
Élősarok állvány	Csoportonként 1	Előírásnak megfelelő
Hőmérő	Csoportonként 1	Előírásnak megfelelő
Óvodapedagógusi asztal	1	
Felnőtt szék	2	
Eszköz előkészítő asztal	Csoportonként 1	Előírásnak megfelelő
Textil tároló szekrény	Csoportonként 1	Előírásnak megfelelő
Edény és evőeszköz tároló szekrény	Csoportonként 1	Előírásnak megfelelő
Szeméttartó	8	Előírásnak megfelelő

Megnevezés	Előírás	Tényleges állapot
Tornaszobában:		
Tornapad	2	Előírásnak megfelelő
Tornaszőnyeg	1	Előírásnak megfelelő
Bordásfal	2	Előírásnak megfelelő
Óvodai többfunkciós mászó készlet	1	Előírásnak megfelelő
Egyéni fejlesztést szolgáló speciális felszerelések	3 gyerek egyidejű foglalkoztatásához	Előírásnak megfelelő
Logopédiai foglalkoztató/fejlesztő szoba:	1	1
Tükör	1	Előírásnak megfelelő
Asztal	1	Előírásnak megfelelő
Szék	2	Előírásnak megfelelő
Szőnyeg	1	Előírásnak megfelelő
Játzóudvar:		
Kerti asztal	csoportonként 1	-
Kerti pad	csoportonként 2	Előírásnak megfelelő
Babaház	csoportonként 1	Előírásnak megfelelő
Udvari homokozó	csoportonként 1	4
Takaróháló	homokozóként 1	Előírásnak megfelelő
Mozgáskulturát, mozgást-fejlesztő eszközök	Csoportonként a gyerekek 30%-ának megfelelő mennyiségben	Előírásnak megfelelő
Óvodavezetői iroda:	1	1
Íróasztal és szék	1-1	Előírásnak megfelelő
Tárgyalóasztal	1	Előírásnak megfelelő
Szék	2	Előírásnak megfelelő
Telefon	1	Előírásnak megfelelő
Könyvszekrény	1	Előírásnak megfelelő
Iratszekrény	1	Előírásnak megfelelő
Óvodavezető helyettesi iroda	1	1
Asztal	1	Előírásnak megfelelő
Szék	1	Előírásnak megfelelő
Iratszekrény	2	Előírásnak megfelelő
Lemezszekrény	1	Előírásnak megfelelő
Számítógép asztal és szék	1-1	Előírásnak megfelelő
Telefon	1	Előírásnak megfelelő
Fax	1	Előírásnak megfelelő
Számítógép, nyomtató	1	Előírásnak megfelelő
Nevelőtestületi szoba:	1	1
Asztal	pedagógus létszámnak megfelelően	
Szék	pedagógus létszámnak megfelelően	
Könyvtári dokumentum	500	Előírásnak megfelelő
Könyvszekrény	2	Előírásnak megfelelő
Tükör	1	1
Mosdókagyló	1	1

Orvosi szoba	Berendezése, felszerelése a 26/1997. (IX.3.) NM rendelet szerint	Előírásnak részben megfelelő
Gyermek öltöző:		
Öltözőszekrény	Gyermeklétszám szerint 1	Előírásnak megfelelő
Gyermek mosdó, wc:		
Törölközőtartó	Gyermeklétszám szerint 1	Előírásnak megfelelő
Falitükör	Mosdókagylónként 1	Előírásnak megfelelő
Hőmérő	Helyiségenként 1	Előírásnak megfelelő
Fogmosó pohár tartó	Gyermeklétszám szerint 1	Előírásnak megfelelő

Tisztálkodási és egyéb felszerelések

Megnevezése	Előírás	Tényleges állapot
Fésű, fogkefe, fogmosó pohár	Gyermeklétszám szerint 1	Előírásnak megfelelő
Ruhakefe, körömkefe, szappantartó	Mosdókagylónként 1	Előírásnak megfelelő
Fésűtartó	Csoportonként 1	Előírásnak megfelelő
Törölköző	Felnőtt és gyerek létszám szerint 3-3	Előírásnak megfelelő
Abrosz	Asztalónként 3	Előírásnak megfelelő
Takaró	Gyermeklétszám szerint 1	Előírásnak megfelelő
Ágyneműhuzat, lepedő	Gyermeklétszám szerint 3-3	Előírásnak részben megfelelő (saját ágynemű is van)

Felnőttek munkavégzéséhez szükséges eszközök

Megnevezése	Előírás	Tényleges állapot
Szennyes ruha tároló	1	Előírásnak megfelelő
Mosott ruha tároló	1	Előírásnak megfelelő
Mosógép+centrifuga	1	Előírásnak megfelelő
Vasaló	1	Előírásnak megfelelő
Vasaló állvány	1	Előírásnak megfelelő
Szárító állvány	1	Előírásnak megfelelő
Takarítóeszközök	1	Előírásnak megfelelő
Ásó, kapa, gereblye, locsoló	1-1	Előírásnak megfelelő
Hűtőgép	1	Előírásnak megfelelő
Porszívó	1	Előírásnak megfelelő

Nevelőmunkát segítő játékok és egyéb eszközök

Megnevezése	Előírás	Tényleges állapot
Játékok, játék eszközök:		
Különböző játékokformák eszközei	Csoportonként a gyerekek 30%-ának megfelelő mennyiségben	Előírásnak megfelelő
Mozgásfejlesztő eszközök	Csoportonként a gyerekek 30%-ának megfelelő mennyiségben	Előírásnak megfelelő
Ének, zene, énekes játék eszközei	Csoportonként a gyermeklétszám figyelembevételével	Előírásnak megfelelő Az óvoda nevelési programja alapján
Anyanyelv és kommunikáció fejlesztéséhez	Csoportonként a gyerekek 30%-ának megfelelő	Előírásnak megfelelő az óvoda nevelési programja

Megnevezése	Előírás	Tényleges állapot
	menyiségben	alapján
Értelmi képességeket fejlesztő	Csoportonként a gyerekek 30%-nak megfelelő mennyiségben	Előírásnak megfelelő az óvoda nevelési programja alapján
Ábrázoló tevékenységet fejlesztő anyagok, eszközök	Csoportonként a gyereklétszámnak megfelelően	Előírásnak megfelelő az óvoda nevelési programja alapján
Természeti, emberi, tárgyi környezet megismerését segítő eszközök, anyagok	Csoportonként a gyereklétszámnak megfelelően	Előírásnak megfelelő az óvoda nevelési programja alapján
Munka jellegű tevékenységek eszközei	Csoportonként a gyerekek 30%-nak megfelelő mennyiségben	Előírásnak megfelelő az óvoda nevelési programja alapján
Nevelőmunkát segítő egyéb eszközök:		
Videó	1	Előírásnak megfelelő
Televízió	1	Előírásnak megfelelő
Magnetofon	1	Előírásnak megfelelő
Diavetítő	1	Előírásnak megfelelő
Vetítővászon	1	Előírásnak megfelelő
Hangszer (pedagógusoknak)	1	Előírásnak megfelelő
Hangszer (gyerekeknek)	Csoportonként a gyerekek 30%-nak megfelelő mennyiségben	Előírásnak megfelelő az óvoda nevelési programja alapján
Egyéni fejlesztést szolgáló speciális felszerelések	Csoportonként a gyerekek 30%-nak megfelelő mennyiségben	Előírásnak megfelelő

Sajátos nevelési igényű gyerekek nevelésének további speciális eszközei

Megnevezés	Előírás	Tényleges állapot
Beszédfigyeltékosok		
tükör 120x180	1	Előírásnak megfelelő
Logopédiai alapkészlet	1	Előírásnak megfelelő

Egészség- és munkavédelmi eszközök

Megnevezés	Előírás	Tényleges állapot
Étel-mintavétel készlet	1	Előírásnak megfelelő
Mentőláda	1	Előírásnak megfelelő
Gyógyszer szekrény	1	Előírásnak megfelelő
Munkaruha	Törvény alapján	Előírásnak megfelelő
Védőruha	Törvény alapján	Előírásnak megfelelő
Tűzoltó készülék	Az érvényes tűzvédelmi szabályok szerint	Előírásnak megfelelő

LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK

1. Véleményezte

Dátum

Szülői Közösség

2. Véleményezte

Dátum
Nemzetiségi

Gödöllői Roma
Önkormányzat elnöke

3. Elfogadta

Dátum

Nevelőtestület

4. Jóváhagyta

Dátum

Óvodavezető

5. Érvényességi nyilatkozat

2013. szeptember 1-től visszavonásig.

6. Felülvizsgálat, értékelés időpontja: 5 évente

7. Módosítás előírásai

Törvényi változás esetén

Feladatváltozás esetén

- A nevelőtestület 2/3-os többségi kezdeményezése alapján, a nevelőtestület dönt a módosítás elfogadásáról.*
- Írásbeli előterjesztés nevelőtestületnek, óvoda vezetőségnek.*

8. Nyilvánosságra hozatala:

A fenntartó és a partnereink által megtekinthető a vezetői irodában és minden csoportszobában.